

તંત્રી : ડિમ્પલ મહેતા

વર્ષ : ૨૩, અંક : ૬

સળંગ અંક : ૨૭૦

ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૮

સંપર્ક સૂત્ર :

અડાલજ ત્રિમંદિર, સીમંધર સીટી,
અમદાવાદ-કલોલ હાઈવે,
મુ.પો.: અડાલજ-૩૮૨૪૨૧
જિ. ગાંધીનગર, ગુજરાત.

ફોન : (૦૭૯) ૩૮૮૩૦૧૦૦

email:dadavani@dadabhagwan.org
www.dadabhagwan.org

દાદાવાણી ફરિયાદ માટે : ૮૧૫૫૦૭૫૦૦

Printer & Published by
Dimple Mehta on behalf of
Mahavideh Foundation

Simandhar City,
Adalaj - 382421,

Ta & Dist-Gandhinagar.

Owned by

Mahavideh Foundation

Simandhar City,
Adalaj - 382421,

Ta & Dist-Gandhinagar.

Printed at

Amba Offset

B-99, GIDC, Sector-25,
Gandhinagar - 382025.

Published at

Mahavideh Foundation

Simandhar City,
Adalaj - 382421,

Ta & Dist-Gandhinagar.

કુલ ૩૨ પેજ કવર પેજ સાથે

લવાજમ (ગુજરાતી)

૧૫ વર્ષ

ભારત : ૧૫૦૦ રૂપિયા
યુ.એસ.એ. : ૧૫૦ ડોલર
યુ.કે. : ૧૨૦ પાઉન્ડ

વાર્ષિક સભ્ય

ભારત : ૧૫૦ રૂપિયા
યુ.એસ.એ. : ૧૫ ડોલર
યુ.કે. : ૧૨ પાઉન્ડ

D.D. / M.O. 'મહાવિદેહ
ફાઉન્ડેશન'ના નામે મોકલવો.

દાદાવાણી

ડખા સામે પુરુષાર્થ

સંપાદકીય

મહાત્માઓને જ્ઞાન પછી આત્માની જાગૃતિ તો પ્રાપ્ત થઈ છે પણ ભરેલો માલ તો ખાલી કરવાનો તો હજુ બાકી રહ્યો છે. આ ભરેલો માલ વ્યવહારમાં ડખોડખલ કરાવે છે. જ્યાં સુધી વ્યવહારમાં ડખો થાય છે ત્યાં સુધી આદર્શ વ્યવહાર ના કહેવાય. માટે હવે મહાત્માઓએ ડખોડખલ મીટે એ તરફનો પુરુષાર્થ કરવાનો રહે છે.

હવે ડખો કરાવનારી બુદ્ધિ છે. આખો દહાડો ડખોડખ થાય એ બુદ્ધિનું જ ડહાપણ છે. બુદ્ધિ સંસારના કામ કરવા માટે કામની છે પણ મોક્ષ માટે નકામી છે અને જરૂર કરતા વધારાની બુદ્ધિ જ ડખો કરાવે છે. માટે આ બુદ્ધિના ફાણા કાપી નાખવા જોઈએ. ડખાવાળી બુદ્ધિ ઉડાવી દેવી જોઈએ. ઈમોશનલ કરાવે, ખોટા ભય દેખાડે, ચિંતા કરાવે એ બુદ્ધિ જ છે.

બુદ્ધિ ડખલ કરે ખરી પણ આપણે જાણવું જોઈએ કે આ બુદ્ધિ ડખલ કરે છે. પછી બુદ્ધિને કહેવું કે 'તું અમને સલાહ ના આપીશ. તું તારે સાસરે જા હવે.' એમ કરીને બુદ્ધિને ઉડાવી મૂકવી. આપણી પર બુદ્ધિનું નિયંત્રણ ના હોવું જોઈએ. બુદ્ધિ તો આપણું સાધન છે એક જાતનું. બુદ્ધિ વાપરવી હોય તો વાપરીએ, નહીં તો કહીએ, 'બેસ છાનીમાની, ચૂપ બેસ. ડખો ના કરીશ.' આપણે જ્યાં સુધી બુદ્ધિની સલાહ માનીશું અને એની કિમત ગણીશું ત્યાં સુધી બુદ્ધિના ડખા રહેશે.

જેમ જેમ આજ્ઞા પળાતી જાય તેમ તેમ બુદ્ધિના ડખા ઓછા થતા જાય. પણ પાછલું જ્ઞાન આજ્ઞા પાળવામાં ડખો કરાવે. માટે આપણે તો આજ્ઞામાં જ રહેવું છે એવું નક્કી કરી નાખવું. આપણે તો પાંચ આજ્ઞા પાળે કે મોક્ષ. બીજો બધો તો ડખો કહેવાય. પછી આજ્ઞા ઓછી-વધતી પળાય તેનો વાંધો નહીં પણ પાંચ આજ્ઞાનું લક્ષ્ય રહેવું જોઈએ. છતાંય સંસારમાં ડખોડખલ થઈ જાય, તો તેને 'જાણવી' જોઈએ આપણે. ડખોડખલ 'જોયા' કરવાની. જે થાય એ 'જોયા' કરવાનું.

બહારની ફાઈલો ડખો કરવા આવે તો એનો સમભાવે નિકાલ કરી નાખવો અને ફાઈલ વનના ડખા તો જોવાથી જ જતા રહે. ઉદયકર્મને આદીન ડખો થાય તેને આપણે જોઈએ અને જાણીએ એટલે આપણે છૂટા. આ તો પોતાને સમજણ નહીં પડવાથી પોતાનું વ્યક્તિત્વ છોડવાથી ડખલ થયે ડખો ઉત્પન્ન થાય છે. પરમ પૂજ્ય દાદાશ્રી કહે છે કે જ્ઞાનમાં રહે ને આત્મદૃષ્ટિથી 'જોયા' જ કરે બધું, બીજામાં ડખો ના કરે, તો એક અવતારમાં મોક્ષે જવાય તેવું આ જ્ઞાન છે.

પ્રસ્તુત અંકમાં ડખોડખલ સામે શો પુરુષાર્થ કરવો તેનું દાદાશ્રીની વાણીમાંથી સંકલન કરવામાં આવ્યું છે. જે મહાત્માઓને ડખોડખલ રહિત સ્થિતિ પ્રાપ્ત થવામાં ઉપયોગી નીવડશે.

જય સચ્ચિદાનંદ.

ડખા સામે પુરુષાર્થ

ડખા વગરનો વ્યવહાર, આજ્ઞા થકી

તારો વ્યવહાર કેવો કરવા માંગે છે ?

પ્રશ્નકર્તા : સંપૂર્ણ આદર્શ.

દાદાશ્રી : ઘૈડાં થયા પછી આદર્શ વ્યવહાર થાય તે શું કામનું ? આદર્શ વ્યવહાર તો જીવનની શરૂઆતથી હોવો જોઈએ.

‘વર્લ્ડ’માં એક જ માણસ આદર્શ વ્યવહારવાળો હોય તો તેનાથી આખું ‘વર્લ્ડ’ ફેરફારવાળું થાય એવું છે.

પ્રશ્નકર્તા : આદર્શ વ્યવહાર કેવી રીતે થાય ?

દાદાશ્રી : તમને (મહાત્માઓને) જે નિર્વિકલ્પ પદ પ્રાપ્ત થયું તેમાં રહેવાથી આદર્શ વ્યવહાર એની મેળે આવશે. નિર્વિકલ્પ પદ પ્રાપ્ત થયા પછી કશો ડખો થતો નથી, છતાં પણ તમને ડખો થાય તો તમે મારી આજ્ઞામાં નથી. અમારી પાંચ આજ્ઞા તમને ભગવાન મહાવીર જેવી સ્થિતિમાં રાખે એવી છે. વ્યવહારમાં અમારી આજ્ઞા તમને બાધક નથી, આદર્શ વ્યવહારમાં રાખે એવી છે. ‘આ’ જ્ઞાન તો વ્યવહારને ‘કમ્પ્લિટ’ (પૂર્ણ) આદર્શમાં લાવે તેવું છે. મોક્ષ કોનો થશે ? આદર્શ વ્યવહારવાળાનો.

ભગવાન એટલું જ કહે છે કે વ્યવહારમાં કોઈને બાધકરૂપ ના થાય એવો વ્યવહાર હોવો જોઈએ. વ્યવહારને લોકોએ રિયલ માન્યો તોય વ્યવહાર આવડ્યો નહીં. વ્યવહારના પક્ષમાં થઈ ગયા તોય વ્યવહાર પૂરો ચોખ્ખો થયો નહીં. વ્યવહાર કેવો હોવો જોઈએ ? આદર્શ હોવો જોઈએ. લોકોને એમ લાગે કે કહેવું પડે ! આ

તો ઘેર ઘેર ડખા થયા કરે છે. ડખો થાય, એને આદર્શ વ્યવહાર કેમ કહી શકાય ?

બુદ્ધિના ડહાપણે થાય ડખોડખલ

એક ભાઈ તો બહુ બુદ્ધિશાળી હતા, તે મેં એમને સાધારણ પૂછ્યું કે ‘ઘરમાં કંઈ કલેશ છે ?’ ‘તે કલેશ જ નહીં પણ ઘરમાં બેસવાનું જ ગમતું નથી’ કહે છે. મેં કહ્યું, ‘આટલા બધા બુદ્ધિશાળી તો બુદ્ધિ ક્યાં ગીરવે મૂકી આવ્યા છો કે શું કર્યું છે ?’ બુદ્ધિશાળી ડહાપણપૂર્વક રસ્તો ખોળી કાઢે. કાલે વહુ સામી થઈ હોય તો એનો ઉપાય ખોળી કાઢે. ફરી પાછું એટેક કરવાનું ઊભું ના કરે. એટેક કેમ બંધ થાય એવું શોધી કાઢે. સામો એટેક કરીને પછી નવી લડાઈ ઊભી ના કરે. ફરી સામો એટેક કરીશ તો આપી જ દઈશ છેવટે ! એવું ના કરે. સ્ત્રીની સામે પુરુષનો એટેક એ ભયંકર ગુનો છે.

મોક્ષે જતાં બુદ્ધિ ડખલ રૂપ છે અને સંસારમાં બુદ્ધિ એને હેલ્પ કરે છે. એ પણ નોર્માલિટીવાળી બુદ્ધિ હોવી જોઈએ. વધારાની બુદ્ધિ હોય ને, તે તો એની બૈરી કહે, ‘આખો દહાડો કકળાટ જ કર્યા કરે છે.’ ત્યારે વધુ પડતા બુદ્ધિશાળી હંમેશાં કકળાટ જ કર્યા કરે. એટલે વધુ પડતા બુદ્ધિશાળી જોડે તો છોડીઓએ પૈણવું જ ના જોઈએ, એને કુંવારો રાખવો સારો.

હવે ખરો બુદ્ધિશાળી કોનું નામ કહેવાય ? જે કકળાટ બંધ કરી દે. કકળાટ ઊભા થવાની જગ્યાએ કકળાટ બંધ કરતો જાય. તેથી અમને પાકા કહ્યા ને ! ગમે તેવી ખરાબ આફતોમાં આવ્યા હોય ને, તોય બધું નિકાલ કરી દે.

એનો વ્યવહાર એટલો ઊંચો હોય કે કોઈ પણ માણસને ત્રાસરૂપ ના થઈ પડે. અને કોઈને

ત્રાસરૂપ થઈ પડે તો એનોય ઉકેલ લાવે, એ બુદ્ધિશાળી.

બુદ્ધિ તો કોનું નામ કહેવાય કે એક મતભેદ ના પડવા દે. દૂધ ઢળી ગયું હોય તો કેમ ઢળી ગયું, એનો બધો નિવેડો પોતાના એક્સ્પરિયન્સ (અનુભવ)થી તરત આવી જાય. અને તરત કહે, ‘ઢળી ગયું તેનો વાંધો નહીં, હવે ધીમે ધીમે લૂછી નાખો અને બીજું લાવીને ચા મૂકો.’ એમ ધીમે રહીને બોલે. અને આ તો દૂધ ઢળ્યું તે પહેલાં મહીં એનું હઉં દૂધ ઢળી જાય ! આખો દહાડો ડખાડખ થાય એ બુદ્ધિનું જ ડહાપણ છે ને !

બુદ્ધિના ફણગાથી પેસે ડખો

આ બુદ્ધિ છે તે બરોબર છે, સારી છે પણ ફણગા ફૂટેલા બધા કાપી નાખવા જેવા છે. ફણગા એટલે યૂઝલેસ (નકામા), વગર કામના ફૂટેલા અને જે આખી રાત ઊંઘવા પણ ના દે. તે આ બુદ્ધિનો ડખો પેસી જાય. એક જણની બુદ્ધિ વપરાય એટલે બીજાની વપરાય જ. એક જણ બુદ્ધિ વાપરે છે એની અસર બીજાને થયા કરે છે. એટલે તું એવું કંઈ કરી નાખ કે તારી અસર ના રહે.

પ્રશ્નકર્તા : એ તો આપની કૃપા ને મારો પુરુષાર્થ જોઈએ.

દાદાશ્રી : તારો પુરુષાર્થ ને અમારી કૃપા ઉતારી દઈશું અને પછી બુદ્ધિનો ડખો બંધ થઈ જશે બધો. પણ તારે એક દાખલો લેવો પડે કે બન્યું એ કરેક્ટ. એમ કરીને તું ચાલવા માંડ. એટલે પછી બુદ્ધિ કસરત કરીને મજબૂત ના થાય. નહીં તો બુદ્ધિ આખી રાત કસરત કરીને, મજબૂત થઈને પાછી બીજે દહાડે લડે.

પ્રશ્નકર્તા : મને ન્યાય ખોળવાની બહુ આદત છે.

દાદાશ્રી : એથી જ આ તને ડખો થાય છે. તું આટલું જ કર ને, એટલે એની મેળે જ રાગે પડી જશે.

ઓળખી લો પોતાના અને પારકાને

પ્રશ્નકર્તા : વિપરીત બુદ્ધિ જે પેસી ગઈ છે ને, એ નેગેટિવ થોટ્સ (વિચાર) પણ લાવે છે અને ઈમોશનલ (લાગણીશીલ) પણ કરાવી દે છે.

દાદાશ્રી : હા, તેથી અમે કહીએ છીએ ને, ‘બેસ બા, બેસ. તું અમને સલાહ ના આપીશ. તારી સલાહ માનીને સંસારમાં બાવા બનાવ્યા. સંસારમાંય જંપીને બેસવા ના દીધા.’

પ્રશ્નકર્તા : હજી વિપરીત બુદ્ધિનો ડખો કેમ ચાલ્યા કરે છે ?

દાદાશ્રી : એ ચાલ્યા જ કરે ને, જ્યાં સુધી એની સત્તા છે ત્યાં સુધી. હવે મહીં ‘દાદાને ત્યાં હુંડો’ કહે, એટલે એને ઓળખીએ કે ના ઓળખીએ કે આ કોણ છે ? એને પરાયો કહેવાય ? ના. એ પોતાના છે અને બીજાય છે મહીં. જાતજાતની સલાહ આપે ત્યાં આપણે તૈયાર રહેવું કે આ કોણ આવ્યું ? આ કોની સલાહ, એ ઓળખી જઈએ ને ?

બુદ્ધિના ચેતયાળાને જાણો ખોટા

આપણું તો આ આત્મજ્ઞાન છે, કંઈ જેવી તેવી વસ્તુ નથી ! આ તો અજાયબ વસ્તુ તમને પ્રાપ્ત થયેલી છે ! અને આ જે બધા ભાવો આવે છે ને, મનના ભાવો, બુદ્ધિના ભાવો, તે બધા ભાવો ખાલી ભય પમાડનારા જ છે. એક ફેરો સમજી જવાનું કે આ લોકો ખાલી ભય પમાડનારાં છે અને બુદ્ધિ જ્યાં સુધી વપરાય ત્યાં સુધી ડખો જ કર્યા કરે. તમારે ડખો કરે છે કે ?

પ્રશ્નકર્તા : કો’ક ફેરો ઊભી થઈ જાય છે, ઊંધી ઊભી થાય છે.

દાદાશ્રી : પણ એ ખોટી વસ્તુ છે એટલું તો તમે સમજી ગયા છો ને ?

પ્રશ્નકર્તા : હા, એટલું તો સમજાય છે.

દાદાશ્રી : એ ખોટી વસ્તુ છે અને આ ચેનચાળા કરે છે તે બધા ખોટા છે, તે બધું સમજાઈ ગયું છે ને ? એ ખરી વસ્તુ નહોય એમ સમજાઈ ગયું છે ને ? હા, આ બધું સમજે એટલે આ આત્મા બાજુ ખસવાનો પ્રયત્ન હોય જ. છતાં પેલું બહુ જોર હોય તો હાલી જવાય.

ડખાવાળી બુદ્ધિ ઓળખવી કેવી રીતે ?

પ્રશ્નકર્તા : મારા પ્રોબ્લેમ જરા જુદી જાતના છે. બુદ્ધિ એક વસ્તુ બતાવતી હોય, કે ધંધો આમ ખરાબે ચઢ્યો છે, આમ કરો, નહીં તો આમ થઈ જશે. એટલે તે વખતે મારી પાસે બે ઓલ્ટરનેટ (વિકલ્પ) છે, કાં તો બુદ્ધિએ બતાવ્યું એ પ્રમાણે વર્તવાનો પ્રયત્ન કરવો અથવા તો આ બુદ્ધિનો ડખો છે કરીને મારે બેસી જવું, તો આમાં સમજ કેવી રીતે પડે કે આ ડખો છે કે સાચું કયું છે ?

દાદાશ્રી : આપણે એમ નક્કી કરીએ કે બારથી બે વાગ્યા સુધી મારે આરામ કરવો છે. આરામ કર્યા પછી મારે બહાર જવાનું છે. તે બે વાગ્યાની અંદર જે બુદ્ધિ આવે એક વાગ્યે આવવા માંડી તો આપણે ના સમજીએ કે આ વગર કામની અહીં આગળ ડખો કરે છે. માટે ટાઈમ નક્કી કર્યો છે ને અત્યારે વચ્ચે આવી, એ ખોટી બુદ્ધિ.

પછી બે વાગે ટાઈમ થયા પછી આવે તો પછી આપણે પૂછવું કે 'તમે સાચા છો કે ખોટા ? સાચા હોય તો મને ફળ દેખાડો.' ફળ દેખાડે એ સાચી અને નકામી ક્યક્ય કરે એ ખોટી, વગર કામની હેરાન કર્યા કરે. અને કામ તો થવાનું જ છે, ટાઈમ અવશ્ય થવાનું. બધી ચીજ થઈ જ જવાની. તમારે બોલાવવા નહીં જવું પડે કે 'હુંડો

બેન !' એની મેળે જ આવીને ઊભી રહેશે. તમારે વઢવાડ થઈ હશે તો આમ ખેંચીને આવશે પણ આવ્યા વગર રહે નહીં. કારણ કે એમાં સહી કર્યા વગર કાર્ય નહીં થાય.

જ્ઞાનપ્રકાશ વધે તો જ બુદ્ધિ ઘટે

જ્ઞાનપ્રકાશ વધે તો જ બુદ્ધિ ઘટે, નહીં તો જ્ઞાનપ્રકાશ એક બાજુ ના હોય તો બુદ્ધિ ઘટે નહીં.

પ્રશ્નકર્તા : જ્ઞાનપ્રકાશ હોય તો બુદ્ધિ તો જોઈએ ને ?

દાદાશ્રી : ના, જ્ઞાનપ્રકાશમાં બધું માલમ પડે એવું છે. આ પ્રકાશથી તો બધું દેખાય એવું છે, ક્લિયર (સ્પષ્ટ). તેમ છતાં આ સંસાર જેટલો ચલાવવાનો છે આપણે, નિમિત્તમાં આવ્યો છે, તેમાં આ લાઈટ ના ચાલે. એમાં પેલું જે લાઈટ છે તે એની જોડે હોય જ. બુદ્ધિનું લાઈટ, ડિમ લાઈટ એની જોડે, હરેક કાર્યમાં હોય જ. જે જરૂરિયાત છે એ બુદ્ધિ તો મનેચ રહેવાની. બિનજરૂરિયાત બુદ્ધિ કઈ કે જે તમને આમ થઈ જશે ને તેમ થઈ જશે, બધું આડાઅવળું બતાવ બતાવ કરે, ડખો કરી નાખે. ઈમોશનલ કરી નાખે કે નથી કરતી ? તે એ બુદ્ધિ ઘટાડવાની કહું છું. પેલી બુદ્ધિ તો જે છે, એ તો એની મેળે કુદરતી જ ઊભી થવાની. એની જોડે જ રહેવાની, ડિમ લાઈટ તો હોય જ ને ! ફુલ લાઈટ જોઈએ જ નહીં ત્યાં આગળ, સંસાર ચલાવવા માટે.

બુદ્ધિ વપરાશની લિમિટ

અમે સવારે સાત વાગ્યે 'દાદર' સ્ટેશને બેઠેલા, ત્યારે લોકોએ સામટી લાઈટો બંધ કરી દીધી. તે બુદ્ધિવાળો શું પૂછે કે 'આમ કેમ કર્યું?' ત્યારે કહે, 'આ સૂર્યનારાયણ ઊગે છે તેનું તેજ આવે છે, તેથી હવે આ લાઈટોની શી જરૂર ?' અમે કહીએ છીએ કે 'આ' ફુલ લાઈટ આવી ગયા

પછી બુદ્ધિની લાઈટ બંધ કરી દો ! જેમ આ લોકો આમાં કેવા જાગ્રત છે કે ઈલેક્ટ્રિસિટી વપરાઈ જાય છે તેમ આપણા લાઈટમાં, મૂળશક્તિમાં બુદ્ધિ વાપરવાથી પાવર વેડફાઈ જાય છે ને એ લાઈટ ના વાપરે તો મૂળ લાઈટમાં વધારો થાય.

પ્રશ્નકર્તા : બુદ્ધિનો પ્રકાશ તો રહેવાનો જ ને ?

દાદાશ્રી : હા, એ બુદ્ધિ જરૂર પડે તો કામ કરી જાય પણ (એનું) બટન ચાલુ રાખવાની જરૂર નથી. એ તો ઓટોમેટિક ચાલુ થઈ જ જાય છે, પણ બટન ચાલુ રહી ના જવું જોઈએ. સંસારી હિત શેમાં છે તે બુદ્ધિ દેખાડે. સંસારી કોઈ પણ ક્રિયામાં બુદ્ધિનો જ ઉપયોગ હોય છે અને ‘હું શુદ્ધાત્મા છું’ એ જ્ઞાનનો ઉપયોગ છે.

આપણી પર બુદ્ધિનું નિયંત્રણ ના હોવું જોઈએ. બુદ્ધિ તો આપણું સાધન છે એક જાતનું. આ તો વાપરવી હોય તો વાપરીએ, નહીં તો કહીએ, ‘બેસ છાનીમાની, ચૂપ બેસ. ડખો ના કરીશ.’ આ તો નિયંત્રણમાં જ હોય છે. બુદ્ધિ તો કહે, ‘ખોટ ગઈ,’ પણ આપણે કેમ માનવું? બુદ્ધિ તો સંસારી ખોટને ‘ખોટ’ કહે છે અને આપણું આ જ્ઞાન સંસારી ખોટને ‘નફો’ કહે છે, એ આપણે ‘જ્ઞાન’થી જોઈએ તો જડે.

જ્ઞાન પછી પણ રહે બુદ્ધિના ડખા

પ્રશ્નકર્તા : અત્યાર સુધી બુદ્ધિથી ચલાવ્યું છે, એટલે બુદ્ધિ ઉપર મોહ થઈ ગયો છે કે આ જ સાચું છે, બુદ્ધિ જ સાચી છે.

દાદાશ્રી : એમ ? પણ ‘બુદ્ધિ ખોટી છે’ એવું કોઈ માને જ નહીં ને કોઈ દહાડોય ! એ માને નહીં. પણ હજુ આ બધો ચોંટેલો માલ છે ને, એ ઉખડે નહીં ત્યાં સુધી બુદ્ધિ જ ઉખાડેને પાછું ! બુદ્ધિથી ઉખાડે ને પાછું આપણે જ્ઞાનથી ઉખાડવાનું.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે સમ્યક્ બુદ્ધિ થાય તો પાછી ઉખાડતી જાય ને ?

દાદાશ્રી : સમ્યક્ બુદ્ધિ તો પાછું નવું લેવા માટે. આ જે જૂની બુદ્ધિ છે ને, એ તો આપણને શું દેખાડે કે કો’કે અહીં દૂધ ઢોળ્યું હોય તો, ખોટ ગઈ આ ! એટલે આપણે કહેવાનું કે આ સાચવવું હતું ને આમ. હવે તે ઘડીએ બુદ્ધિ એમ કહે ને ત્યાં આપણું જ્ઞાન શું કરે ? ‘આમ કરવાની જરૂર નથી આ.’ એટલે પેલી બુદ્ધિ એનો પાઠ ભજવી લે, ત્યારે ચોખ્ખું થાય.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે આ બુદ્ધિ તેનો પાઠ ભજવ્યા વગર રહે જ નહીં ?

દાદાશ્રી : એ તો ભજવે ને !

પ્રશ્નકર્તા : એટલે આપણે આમનેસામને જ્ઞાને કરીને એને ચોખ્ખું કરીએ તો જ એ પાઠ ભજવ્યા વગર પછી ઊડી જાય, દાદા ?

દાદાશ્રી : ના, ના, એ તો પાઠ ભજવે જ ને !

પ્રશ્નકર્તા : જ્ઞાન પરિણામ પામે પછી પણ એવી બુદ્ધિ ડખો કરે ?

દાદાશ્રી : ડખો કરે. જ્ઞાન એક બાજુ ચોખ્ખું કરે. બુદ્ધિ ડખો કરે અને જે ચોખ્ખું થાય એ આપણું. ડખો કર્યો એ ગયું. ડખો કર્યો હતો તે ઊડી ગયું. બુદ્ધિ જ્યાં સુધી વપરાય ત્યાં સુધી ડખો જ કર્યો કરે. ડખો કર્યા વગર રહે નહીં ને !

ઉડાવી મૂકવી ડખાવાળી બુદ્ધિને

તમારે બુદ્ધિ ડખો કરે છે કે ?

પ્રશ્નકર્તા : હા, બુદ્ધિનો બહુ ડખો રહ્યા કરે, કે આમ થઈ જશે, તેમ થઈ જશે. આ બુદ્ધિના ડખા પણ આખો દિવસ બહુ ચાલ્યા કરે.

દાદાશ્રી : હા, ‘શું થઈ જશે ? આ કારખાનું

એમનું એમ ચાલ્યા કરે છે. ખોટ જતી નથી, ભાઈઓ બધા જીવતા છે અને શું થઈ જશે ? કશું જ થવાનું નથી,' આપણે કહીએ.

પ્રશ્નકર્તા : એ વાત કરેકટ છે દાદા, છતાં બુદ્ધિ પોતાનું ઊભું કરી નાખે છે. આટલા નાનાને આવડું મોટું કરી બતાવે છે.

દાદાશ્રી : હા, એ ઊભું કરી નાખે તો પછી આપણે એને શું કરવું ? બુદ્ધિની ભઈબંધી કરવી ?

પ્રશ્નકર્તા : ઉડાડી મૂકવી એને.

દાદાશ્રી : હા, ઉડાડી મૂકવી. 'આવો જવાન માણસ તું !'

મંદી આવશે ત્યારે, 'શું થશે ? શું થશે ?' 'અલ્યા, શું થશે ?' દુનિયા એવી ને એવી રહી છે. શું થઈ જવાનું છે ? આપણે જીવતા ને જીવતા રહીએ છીએ. આ સ્ટીમર ત્યાંથી ઈંગ્લેન્ડથી નીકળે, તે અહીં સુધી સાજી આવે અને રસ્તામાં ત્રણ વખત હાલી તો 'શું થશે ? શું થશે ?' અલ્યા, મૂઆ, હમણે જશે એ તો ! ખાઈ-પીને, નાસ્તા કરીને ભગવાનનું નામ દો. સ્ટીમર મહીં ડૂબી જાય કે ના જાય ? હવે તે વખતે 'શું થશે, શું થશે, શું થશે' કોણ શીખવાડે છે ? આ બુદ્ધિ અકળાવે છે, બુદ્ધિ હેરાન કર્યા કરે છે. 'શું થઈ જશે ? શું થઈ જશે ?' અરે, શું થઈ જવાનું છે ? કાં તો ડૂબી જવાનું છે, કાં તો તરવાનું છે; બેમાંથી એક થવાનું છે. માટે ભગવાનનું નામ દે ને છાનોમાનો. બેથી ત્રીજું કંઈ થાય ?

ઓળખો ડખા કરાવવાવાળી બુદ્ધિને

પ્રશ્નકર્તા : આ જમાનામાં બુદ્ધિ જ હેરાન કરે છે ને ? ડખો એ જ કરાવે છે ને ?

દાદાશ્રી : હા, બુદ્ધિ ડખો કરાવે છે. પણ બુદ્ધિને આપણે ઓળખવી જોઈએ કે 'બુદ્ધિબેન,

હવે તમે જાવ ને,' કહીએ. તમે અહીં ને અહીં પિયરમાં ને પિયરમાં કંઈ સુધી પડ્યા રહેશો ? તમારે સાસરે જાવ. બાર મહિને હજાર રૂપિયા મોકલી આપીશ. એને વળાવીએ તો એ જાય ને ? એને બોલાવવી જ ના પડે. એને આપણે મોટી કરીએ એટલે ચઢી વાગે જ ને ? બુદ્ધિને મોટી કરનારા આપણે જ ને ? એ તો બુદ્ધિ છે ત્યાં સુધી એની મેળે ડખો કર્યા કરે ને !

પ્રશ્નકર્તા : પણ ડખો કરવાથી બગડે જ છે ને ?

દાદાશ્રી : તેમાં શું બગડે છે તે આપણે જોયા કરીએ બધું. એને જે ડખા કરવા હોય તે કરે, તે આપણે શું કરવું ? જોવું કે આપણે હઉં મહીં પેસી જવું ? આપણે જોયા કરવું.

જાણો બુદ્ધિની ડખલોને

પ્રશ્નકર્તા : આ ખ્યાલમાં આવી જાય છે, દાદાજી જે કહેવા માંગે છે એ સમજાય છે, પણ પછી બુદ્ધિ એટલું બધું તોફાન કરતી હોય છે કે...

દાદાશ્રી : બુદ્ધિ તોફાન કરે તો તોફાન, આપણે જાણીએ ને કે બુદ્ધિ તોફાન કરે છે !

પ્રશ્નકર્તા : પણ એ જાણપણામાં નથી રહેવાતું, એ લપસી પડાય છે.

દાદાશ્રી : એ લપસી પડાય તે લપસી પડાતું નથી, એ તો લાગે એવું.

પ્રશ્નકર્તા : લાગે પણ, એ તમારા જેવું નથી થઈ શકાતું.

દાદાશ્રી : બુદ્ધિ ડખલ કરે ખરી, પણ બુદ્ધિને જાણવી જોઈએ કે આ બુદ્ધિની ડખલ છે. એવું આપણે સમજીએ નહીં ? આપણા ઘરમાં પેલી બેન આવી, એક છોકરો ને એક છોકરી હોય

તો આપણે ના સમજીએ કે આ બેન ડખલ કરે છે ? એ તો આપણે ડખલને જાણવી જોઈએ, બીજું કંઈ નહીં. ડખલ કોની છે, આપણને ખબર ના પડે ?

પ્રશ્નકર્તા : પાછળથી ખ્યાલ આવી જાય છે.

દાદાશ્રી : એ તો આવી જાય છે, માટે છે તે આ કશું બનતું નથી. તમે ડખલને ડખલ રૂપે જાણો ને, એટલે પછી કશું જ નહીં.

બુદ્ધિની સલાહ માને, થાય ડખોડખલ

પ્રશ્નકર્તા : બુદ્ધિ હજી ડખોડખલ કરે છે તે શું કરવું ?

દાદાશ્રી : બુદ્ધિ આ બાજુ ડખોડખલ કરે એટલે આપણે ત્યાંથી દૃષ્ટિ ફેરવી લેવી. આપણને રસ્તામાં કોઈ ના ગમતો માણસ ભેગો થાય તો આપણે આમ મોઢું ફેરવી લઈએ છીએ કે નહીં ? એવું જ આપણામાં આ ડખોડખલ કરે છે, તેનાથી અવળું જોવું. ડખોડખલ કોણ કરે છે ? બુદ્ધિ ! બુદ્ધિનો સ્વભાવ શો છે કે સંસારની બહાર નીકળવા ના દે.

પ્રશ્નકર્તા : બુદ્ધિ સમાપ્ત ક્યારે થાય ?

દાદાશ્રી : તમે એના ઉપર બહુ વખત જોશો નહીં, દૃષ્ટિ ફેરવેલી રાખશો એટલે પછી એ સમજી જાય, એ પોતે બંધ થઈ જાય. એને તમે બહુ માન આપો, એનું ‘એક્સેપ્ટ’ કરો, એની સલાહ માનો, ત્યાં સુધી એ ડખોડખલ કર્યા કરે.

કિંમતી માતો ત્યાં સુધી રહે બુદ્ધિના ડખા

પ્રશ્નકર્તા : બુદ્ધિનો ડખો થાય, ત્યારે આપણને ખબર પડે કે આ બુદ્ધિએ ડખો કર્યો. એ કોણ જણાવે છે ? શુદ્ધાત્મા જણાવે છે કે પ્રજ્ઞાશક્તિ જણાવે છે ?

દાદાશ્રી : એ શુદ્ધાત્મા તો કામ જ નથી કરતો, પ્રજ્ઞાશક્તિ જ બતાવે. શુદ્ધાત્માને બદલે એની પ્રતિનિધિ તરીકે પ્રજ્ઞાશક્તિ જ કામ કરે અને એ બધું જણાવે અને એ છે તે ઊલટું તમે એ બાજુ જતા હોય ને તો પાછું ખેંચીને આમ આત્મા તરફ તેડી લાવે. બુદ્ધિને અજ્ઞા કહેવાય. તે અજ્ઞાનું શું કામ કે મોક્ષે ના જતા રહે, તે અહીંની અહીં ખેંચ ખેંચ કરે. આ પ્રજ્ઞા ને અજ્ઞા, બેની ભાંજગડો અને અજ્ઞામાં જો આપણે ભળ્યા પછી થઈ ગયું અજ્ઞાનું કામ, પછી ખુશ થઈ જાય. એટલે પ્રજ્ઞા પછી થાકે. આ મૂળ ધણી ભળ્યો ત્યારે શું થાય તે !

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, આ બુદ્ધિ ક્યાં સુધી ડખો કરશે આવી રીતે ?

દાદાશ્રી : જ્યાં સુધી એને કિંમતી માની છે ત્યાં સુધી. પાડોશમાં એક ગાંડો માણસ રહેતો હોય, પાંચ ગાળો ભાંડીને જતોય રહે છે રોજ, તો આપણે જ્યારે એ ભાંડવા આવતો હોય ત્યારે જાણીએ કે પેલો ગાંડો આવ્યો છે. તે આપણે ચા પીયા કરીએ, એ ભાંડ્યા કરે. એવી રીતે બુદ્ધિ છો ને આવે ને જાય, આપણે આપણામાં રહો. બીજું બધું છે તેય પૂરણ-ગલન છે. તમે નહીં કહો તોય જુદું રહેશે અને તમે કહો તોય આવ્યા વગર રહેવાનું નથી.

ચેતો બુદ્ધિનું સાંભળવા સામે

પ્રશ્નકર્તા : આ બુદ્ધિ જ્યારે ડખો કરતી હોય ત્યારે એને આપણે સાંભળવી નહીં એવું આપ કહો છો ?

દાદાશ્રી : ના સાંભળો તો બહુ સારું, પણ સાંભળ્યા વગર રહો જ નહીં ને તમે. અને તમે ના સાંભળશો કહીએ તોય તમે સાંભળ્યા વગર રહો નહીં ને ! મોક્ષે જવું હોય તો બુદ્ધિની જરૂર

નથી, સંસારમાં ભટકવું હોય તો બુદ્ધિની જરૂર છે. આવું તેવું કશું વાંચેલું ના હોય અને બ્લેન્ક પેપર (કોરો કાગળ) હોયને, તો એને તો 'આ ચંદુભાઈ' અને આ હું' બસ, થઈ ગયું સરસ. એટલે આ બધુંય રિસ્યાર્જ !

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, આપણને ખબર પડે કે આ બુદ્ધિ ડખો કરે છે છતાંય આપણે બુદ્ધિનું સાંભળીએ ત્યારે શું થયું કહેવાય ?

દાદાશ્રી : એ તો આપણને ઈન્ટરેસ્ટ છે હજુ બુદ્ધિના સાંભળવા પર, પણ તોય છે તે પ્રજ્ઞાશક્તિ તો એને એ બાજુ જ ખેંચે.

પ્રશ્નકર્તા : અમને ખબર પડે છે કે આ બુદ્ધિ ડખો કરે છે, છતાંય અમે બુદ્ધિનું સાંભળ્યા કરીએ, એ આડાઈ થઈ કહેવાય ને ?

દાદાશ્રી : સાંભળ્યા કરીએ ને કંઈ અમલમાં ના લઈએ તો વાંધો નથી. બાકી જોયા જ કરવું જોઈએ, બુદ્ધિ શું કર્યા કરે છે તે ! આપણા સ્વભાવમાં રહ્યા કે ભાંજગડ નહીં. તમારે બુદ્ધિ વધારે છે પણ દાદાની કૃપા પ્રાપ્ત થઈ ગયેલી છે એટલે વાંધો નહીં આવે.

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, મારી બુદ્ધિ બહુ ચાલે પણ પછી એને જરા શાંત પાડી દઉં છું. હવે એનું હું સાંભળતો નથી.

દાદાશ્રી : એ અડવા જ ના દેવું. આ અમારામાં બુદ્ધિ જતી રહી ત્યારે જ આ ભાંજગડ ગઈ ને ! સ્વતંત્ર, કશું કોઈ ડખલ જ ના કરે ને પછી !

આજ્ઞા પાળવાથી ઘટે બુદ્ધિના ડખા

પ્રશ્નકર્તા : આ જ્ઞાન લીધા પછી પણ આ જે બુદ્ધિ ઊભી થયા કરે છે. તે હવે જો જ્ઞાન હોય તો બુદ્ધિ ઊભી ન થવી જોઈએ ને બુદ્ધિ હોય ત્યાં જ્ઞાન ના હોય, તો એ કેમ થયા કરે છે ?

દાદાશ્રી : ના, પણ આ જે થયા કરે છે ને, તે આ તમને પહેલાંની આદત છે એટલે બુદ્ધિનો દુરુપયોગ થાય છે. તેથી અમે આજ્ઞા આપી ને ! જો આજ્ઞામાં રહો તો બુદ્ધિનો ઉપયોગ ના થાય. પણ પહેલાંની તમને આદત છે ને, તે આદત ખસતી નથી. એટલે આદતને લઈને આ દેખાય છે, આવું બધું. એ આદત જવા માટે અમુક વર્ષો થશે, ત્યારે એ આદત જશે અને બુદ્ધિ જો ખલાસ થઈ ગઈ ને, તો પછી આ રિસ્યાર્જ અહંકાર, તે પણ ખલાસ થઈ જશે.

પ્રશ્નકર્તા : એ રિસ્યાર્જ અહંકાર જ્યાં સુધી છે, ત્યાં સુધી બુદ્ધિનાય પર્યાય ઊભા તો થવાના ને ?

દાદાશ્રી : ઊભા રહેવાના ને ! પણ તે રિસ્યાર્જ અહંકાર અમુક સ્ટેજમાં આવશે, ત્યારે બુદ્ધિ ગયા બરાબર જ થઈ ગઈ કહેવાય. એટલે જ્યાં સુધી આ હાયર સ્ટેજમાં છે ત્યાં સુધી ઓછી થતી જાય, પછી રાગે પડી જાય, પછી તમને એમ નહીં લાગે કે બુદ્ધિ છે મારામાં.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે જેમ આજ્ઞામાં વધુ રહેતા જઈએ, તેમ તેમ ડખો ઓછો થાય ?

દાદાશ્રી : પછી ડખો નહીં કરે. બુદ્ધિને મેલો પૂજો ! થઈ જાવ શુદ્ધાત્મા, હું શુદ્ધાત્મા છું ! આજ્ઞા એ જ ધર્મ અને આજ્ઞા એ જ તપ છે. પણ એ ડખો કર્યા વગર રહે નહીં ને ! અનાદિની કટેવ પડી છે.

આ ડખો બુદ્ધિને લઈને છે. બુદ્ધિની ક્યાં સુધી જરૂર છે ? જ્યાં સુધી જ્ઞાન ના મળ્યું હોય. જ્ઞાન મળ્યા પછી બુદ્ધિની જરૂર નથી. બુદ્ધિ તો હંમેશાં એની મેળે પેસી જાય છે. બુદ્ધિ જ એને જીવવા નથી દેતી, મૂઆને.

આજ્ઞા પાલને વર્તે સમાધિ

જ્ઞાન લીધા પછી જ્ઞાની પુરુષની પાંચ આજ્ઞામાં રહેવું પડે. પાંચ આજ્ઞા પાળે તો નિરંતર સમાધિ રહે એવું છે. અમે ગેરન્ટી બોન્ડ લખી આપીએ. આજ્ઞા પળાય છે કંઈક ?

પ્રશ્નકર્તા : પળાય છે.

દાદાશ્રી : આજ્ઞા બધી પાળે ત્યારે કલ્યાણ થાય. કેટલી પાળી તેં ?

પ્રશ્નકર્તા : જેમ યાદ આવે એમ પાળું, દાદા.

દાદાશ્રી : યાદ આવે ત્યારે ? પાંચ આજ્ઞા ધમધોકાર પાળો. હજુ જીવાય એવું છે થોડો વખત, કરોને કંઈક, પછી નહીં જીવ્યા હોય ત્યારે શું કરીશ ? દેહનો શો ભરોસો ? કોણ બચાવશે ? આ જ્ઞાનેય જતું રહેશે અને મોક્ષેય જતો રહેશે, પાંચ આજ્ઞા પળાય નહીં તો, આ ધાંધલમાં ને ધમાલમાં. આજ્ઞા પાળ્યા વગર દહાડો વળે નહીં. આ કંઈ ગપ્પું છે ? આ તો વિજ્ઞાન છે !

એક માણસ સાત વર્ષથી ઘર ચલાવે છે. ખેતરાં ખેડે છે, ગાયો-ભેંસો રાખે છે. હમણાં છોકરી પૈણાવી. તે બધા મહાત્માને બોલાવ્યા'તા. મને કહે છે, 'સાત વર્ષથી એક મિનિટ પણ અસમાધિ થઈ નથી, આ દાદાના જ્ઞાનથી. દુકાળ પડે છે તોય અસમાધિ નથી થઈ. સુકાળ પડે તોય અસમાધિ નથી થઈ.' એનું કારણ શું ? તેને પૂછ્યું તો એ કહે, 'દાદાએ પાંચ આજ્ઞા આપી છે તેનાથી. ક્યાંય ડખલ નહીં કરવાની, નામેય. પાંચ આજ્ઞામાં જ રહું છું. બીજું કાંઈ હું સમજું નહિ. આ સુંદર વિજ્ઞાન છે !'

આજ્ઞામાં રહે તો આ બધો સંસાર ઉકલ્યા કરે, છોડીઓ પૈણે, છોકરો પૈણે. આજ્ઞામાં રહે તો બધું જ એની મેળે થયા કરે, સહજ થયા કરે.

આ તો દહીંમાં હાથ ઘાલીને ડખો કરે છે ઊલટો. આપણે કહ્યું હોય રાતે કે આખી રાત સૂઈ રહેજે, દહીંને જોવા ના જઈશ. તોય છે તે બે વાગે ઊઠે ને, તો 'જરા જોઈ લઉં' કહે છે, થોડું થયું કે નહીં થયું ? તે સવારમાં ડખો થાય, પેલા ચોસલા ના મળે. નહીં તો વિજ્ઞાન છે આ તો ! તરત ફળ આપનારું છે ! આજ્ઞામાં જ રહેવાનું.

પાછલું જ્ઞાન કરાવે ડખો, આજ્ઞા પાળવામાં

એટલે તમે જરા પદ્ધતિસર સમજી લેજો. બહુ ગૂંચળાવાળું લાવ્યા હોય અને દાખલો પોતે જાતે ગણવા માંડ્યા તે શું થાય ? નહીં તો જ્ઞાની પુરુષની આજ્ઞામાં જો રહે ને, તો હમણે સમાધિ રહે. પણ આજ્ઞામાં રહેવાય નહીં ને ! શી રીતે આજ્ઞામાં રહે ? પાછલું જ્ઞાન એને ગૂંચવી નાખે ને ! પાછલું જ્ઞાન બધું ફેક્યર કરી નાખ્યું હોય તો કશુંય ડખો ના થાય.

અમે આજ્ઞા આપી છે ને, એ આજ્ઞામાં રહે તો નિરંતર સમાધિ રહે એવું છે. એ આજ્ઞા અઘરીય નથી. એમાં વિરોધાભાસ લાગે છે કંઈ ? આપણે અહીં તો જેનો કોરો કાગળ એનો જલદી ઉકેલ આવે. અને આ તો પાછું પુસ્તકો ભણ ભણ કર્યા'તા. જો પુસ્તકો ના ભણ્યા હોય ને, તો બહુ ઊંચી દશા હોત. આ તો પુસ્તકો પાછાં ઠેબાં માર માર કરે.

અમારે તો અહીં કેટલાંય લોકોને જ્ઞાન આપ્યું છે, તે નિરંતર સમાધિમાં જ રહે છે. કારણ કે ડખો નહીં ને ! એણે નક્કી કર્યું કે જે વાત આપણે માનતા હતા, એ વાત દાદાના કહેવાના હિસાબે બધી ખોટી નીકળી. માટે એ વાત બાજુએ મૂકી દો. અહીં કશું ના સમજતો હોય તો તેનો વહેલો ઉકેલ આવી જાય.

સમજણ ના પડે ને તો સારામાં સારું શરણું,

કે જે દાદાનું થાય એ મારું થજો. દાદાના કહ્યા પ્રમાણે રહેવું. એ કહે, 'ઊભો થઈ જા,' તો ઊભા થઈ જવું. એ કહે, 'ના પૈણીશ,' ત્યારે કહે, 'નહીં પૈણું.' એ કહે, 'બે પૈણ.' ત્યારે કહીએ, 'બે પૈણીશું.' ત્યાં એવો ડખો ના કરે કે સાહેબ, શાસ્ત્રમાં ના કહ્યું છે ને તમે બે પૈણવાનું કહો છો તે ? તો મોક્ષ માટે તું અનફીટ થઈ ગયો.

જ્ઞાનીની આજ્ઞા આગળ શાસ્ત્રની તુલના ના કરાય. જ્ઞાની તો શાસ્ત્રના ઉપરી છે. જ્ઞાનનાય ઉપરી જ્ઞાની. એ જે આજ્ઞા કરે, એ આજ્ઞા પ્રમાણે ચાલવું.

દાદાનો રાજીપો આજ્ઞા પાળવાથી

અમારી આજ્ઞા જેટલી પાળે છે તેટલો તેને અવશ્ય અમારો રાજીપો મળે છે. આપણી દૈવ ઈચ્છા છે કે જ્ઞાનીની આજ્ઞામાં જ રહેવું છે તો તેમની કૃપા થકી આજ્ઞામાં જ રહેવાય. આજ્ઞા પાળે ત્યારે આજ્ઞાની મસ્તી રહે.

પ્રશ્નકર્તા : આપની કૃપા હોય તો આજ્ઞામાં રહી શકાય ને આજ્ઞામાં રહેવાથી કૃપા મળે, તો આ સાચું શું ?

દાદાશ્રી : કૃપા હોય તો આજ્ઞા પળાય, ને આજ્ઞા પળાય તો કૃપા વધે.

પ્રશ્નકર્તા : પહેલું શું આવે ?

દાદાશ્રી : રાજી કરે તે.

પ્રશ્નકર્તા : રાજીપો પાંચ આજ્ઞાથી થાય ?

દાદાશ્રી : પાંચ આજ્ઞાથી તો થાય જ, નહીં તો એમની પાસે રહેવાથી, એમની સેવા કરવાથી રાજીપો મળે.

તમે અમારી આજ્ઞામાં રહો છો એટલે હું બહુ ખુશ છું. આજ્ઞામાં ના રહે તે ડખો કરી

નાખે. જ્ઞાની પુરુષને રાજી રાખવા તેનાથી ઉત્તમ બીજો ધર્મ દુનિયામાં નથી અને અમારો રાજીપો ઉત્પન્ન કરવો તમારા જ હાથમાં છે. તમે જેમ જેમ અમારી આજ્ઞામાં રહી ઊંચા આવતા જશો, તેમ તેમ તમારી ઉપર અમારો રાજીપો વધશે.

મન પ્રમાણે ચાલવાથી થાય ડખો

પ્રશ્નકર્તા : નિશ્ચય કર્યો હોય કે દાદાની પાસે રહીને કામ કાઢી લેવું છે, પાંચ આજ્ઞામાં રહેવું છે અને છતાં એમાં કાચા પડી જવાય, એને માટે શું કરવું જોઈએ ?

દાદાશ્રી : લે, શું કરવું જોઈએ એટલે ? મન કહે કે 'આમ કરો' તો આપણે જાણીએ કે આ આપણા ધ્યેયની બહાર છે ઊલટું, દાદાજીની કૃપા ઓછી થઈ જશે. એટલે મનને કહીએ કે 'નહીં, આ આમ કરવાનું ધ્યેય પ્રમાણે.' દાદાજીની કૃપા શી રીતે ઊતરે એ જાણ્યા પછી આપણે આપણી ગોઠવણી હોવી જોઈએ.

એટલે મનના કહ્યા પ્રમાણે ચાલવાથી આ બધી ભાંજગડ થાય છે. ઘણાં વખતથી બોલ્યો છું આ ભાઈને. આ જ સમજ પાડ પાડ કરું છું. એટલે પછી મનના કહ્યા પ્રમાણે નહીં ચાલવાનું, આપણા ધ્યેય પ્રમાણે જ જવું જોઈએ. નહીં તો એ તો કયે ગામ જવું, તેને બદલે કયે ગામ લઈ જશે ! ધ્યેય પ્રમાણે ચાલવું, એનું નામ જ પુરુષાર્થ ! એ તો મનના કહ્યા પ્રમાણે તો આ અંગ્રેજો-બંગ્લેજો બધા ચાલે જ છે ને ! આ બધા ફોરેનરોનું મન કેવું હોય ? લાઈનસરનું હોય અને આપણું ડખાવાળું મન, કંઈનું કંઈ ઊંધું હોય ! એટલે આપણે તો આપણા મનના પોતે સ્વામી થવું પડે. આપણું મન આપણા કહ્યા પ્રમાણે ચાલે એવું હોવું જોઈએ.

પ્રશ્નકર્તા : આ વાત નીકળે ને એટલે પંદર-

વીસ દિવસ એ પ્રમાણે ચાલે. પાછું કંઈક એવું બની જાય ને, તો પાછું ફરી જાય.

દાદાશ્રી : ફરી જાય પણ તે મન ફરી જાય, આપણે શું કરવા ફરી જઈએ ? આપણે તો એના એ જ ને !

પ્રશ્નકર્તા : એ આજ્ઞાય પછી કેટલીક વખત સહજ થઈ જાય છે.

દાદાશ્રી : ધીમે ધીમે બધી સહજ થઈ જાય. જેને પાળવી છે, તેને સહજ થાય છે. એટલે પોતાનું મન જ એવી રીતે વણાઈ જાય છે. જેને પાળવી છે ને નિશ્ચય છે, એને મુશ્કેલી કોઈ છે જ નહીં. આ તો ઊંચામાં ઊંચું સરસ વિજ્ઞાન છે અને નિરંતર સમાધિ રહે. ગાળો ભાંડે તોય સમાધિ જાય નહીં, ખોટ જાય તોયે સમાધિ જાય નહીં, ઘર બળતું દેખે તોય સમાધિ ના જાય.

પ્રશ્નકર્તા : પ્રજ્ઞાશક્તિનો એટલો વિકાસ થાય છે કે આજ્ઞાઓ મહીં બધી વણાઈ જાય છે ?

દાદાશ્રી : વણાઈ જાય. પ્રજ્ઞાશક્તિ પકડી જ લે. આ પાંચ આજ્ઞા, આ પાંચ ફન્ડામેન્ટલ સેન્ટેન્સ છે ને, તે આખા વર્લ્ડના બધાં શાસ્ત્રોનો અર્ક જ છે !

આજ્ઞા પાળે કે મોક્ષ, બીજો બધો ડખો

આપણે તો પાંચ આજ્ઞા પાળે કે મોક્ષ, બીજો બધો તો ડખો કહેવાય. પછી આજ્ઞા ઓછી-વધતી પળાય તેનો વાંધો નહીં પણ પાંચ આજ્ઞાનું લક્ષ રહેવું જોઈએ. જેમ આ અહીં આગળ રોડ ઉપર ડ્રાઈવિંગ કરે છે, એના લક્ષમાં જ હોય કે ટ્રાફિકના કાયદા શું છે ! નહીં તો અથડાઈ પડે. અહીંનું અથડાયેલું દેખાય પણ ત્યાંનું અથડાયેલું દેખાય નહીં ને ! ને કચ્ચરઘાણ વળી ગયો હોય ! એ લોકોને ખબર ના પડે.

પ્રશ્નકર્તા : આજ્ઞા ચૂકી ગયા છે, એની પારાશીશી કંઈ હશે ?

દાદાશ્રી : મહીં સફોકેશન, ગૂંગળામણ બધું થાય એ આજ્ઞા ચૂક્યાનો જ બદલો. આજ્ઞાવાળાને તો સમાધિ જ રહે, નિરંતર. જ્યાં સુધી આજ્ઞા છે ત્યાં સુધી સમાધિ. આપણા માર્ગમાં ઘણાય માણસો છે કે જે આજ્ઞા સરસ પાળે છે અને સમાધિમાં રહે છે. કારણ કે આવો સરળ ને સમભાવી માર્ગ, સહજ જેવું ! અને જો એ અનુકૂળ ના આવ્યો તો પછી પેલો તો અનુકૂળ આવવાનો જ શી રીતે ? એટલે મનની ભાંજગડોમાં ધ્યાન દેવાય જ નહીં. બધી જ ભાંજગડો આઘી મૂકીને ખાલી જ્ઞાતા-જ્ઞેયનો સંબંધ જ રાખો. મન એના ધર્મમાં છે, એમાં શું કરવા ડખો કરવાની જરૂર ? નિરંતર આજ્ઞામાં રહેવાય, સમાધિમાં રહેવાય એવો માર્ગ છે. જરાય કઠણ નહીં, કેરીઓ-બેરીઓ ખાવાની છૂટ.

પાછલી ડખલો ચૂકાવે આજ્ઞા

પ્રશ્નકર્તા : આજ્ઞા અઘરી નથી, પણ એ પાળવાનો પ્રયત્ન તો કરીએ પણ કેટલીક વખતે એમ લાગે કે આજ્ઞામાં નથી રહેવાતું.

દાદાશ્રી : નથી રહેવાતું, એ આપની ઈચ્છા છે જ નહીં. નથી રહેવાતું માટે કોઈની ડખલ છે. હવે હું શું કહું છું એક બાજુ કે આ જગતમાં કોઈ તમારામાં ડખલ કરનાર છે નહીં, પણ તમે આ જે સહીઓ કરી આપી છે પહેલાંની, તે બૂમાબૂમ કરે છે તેની ડખલો છે. સહીઓ કરેલી કે ના કરેલી જ્ઞાન થતાં પહેલાં ?

પ્રશ્નકર્તા : હા.

દાદાશ્રી : તે તમારી પોતાની જ ઊભી કરેલી આ ડખલો છે અને એ જ ડખલ કરે છે. એ ડખલનો તો અંત આવવો જ જોઈએ.

તમે બધાંયે પુરુષાર્થ માટે તૈયાર જ છો. હું જાણું છું કે પુરુષાર્થ કરી શકો એમ છો. છતાં પુરુષાર્થ નથી થતો તેનું શું કારણ ? પહેલાં જે સહીઓ કરેલી, કરારો કરેલાં, તે કરારો પાકે તે સવારે આવીને ઊભો રહે. ‘અલ્યા, તું શું કરવા આવ્યો ? હવે હું સુખમાં પડ્યો છું.’ ત્યારે કહે, ‘ના, તે અમારો હિસાબ તો ચૂકવી દો. પછી સુખમાં પડો.’

રીત ડખલોના નિકાલની

પ્રશ્નકર્તા : એવા તો બહુ હિસાબો ચૂકવવાના છે તે લાંબું ચાલે.

દાદાશ્રી : ના, લાંબું ચાલે એવું નહીં. એનો નિયમ છે એવો. આ જેટલી આંબાની કેરીઓ હોય ને, તે કેટલી ? ગણવા જાય તો પાર ના આવે, પણ અષાઢ મહિનો થયો કે આંબા ઉપર ના હોય. એટલે ભડકશો નહીં. આ કેરીઓને જોઈ ભડકશો નહીં, કે ક્યારે ઊતરી રહેશે ને ક્યારે ગણીએ ને ખલાસ ક્યારે થાય ! કશું ગણતા નહીં. એનો ટાઈમિંગ હોય છે. એટલે એ બાબતોમાં ભડકશો નહીં.

ફક્ત એ જે ઘડીએ આવે કરારવાળો ત્યારે કહીએ, ‘આવો બા, હવે મને દાદા મળ્યા છે. હવે બધાં કરાર મારે પૂરાં કરવા છે. તમારું પેમેન્ટ લઈ જાવ. હજુ લઈ જાવો બીજા, ચાર જ જણ કેમ આવ્યા છો ? રાત્રે બાર વાગ્યા સુધી પેમેન્ટ કરીશ, પણ લઈ જાઓ હવે.’ પેમેન્ટ કર્યા વગર છૂટકો જ નથી. જે કાર્ય કર્યા વગર છૂટકો નથી અને તે ડખલ કરનાર છે, તો ડખલ કરનારનો પહેલો નિકાલ કરવો જોઈએ.

આપણને કહે, ‘જમવા ચાલો, ભૂખ લાગી છે ને ?’ ત્યારે કહીએ, ‘ભઈ, આ ડખલવાળાને નિકાલ કરવા દે ને, પછી નિરાંતે જમવા બેસું.’ તે આ ડખલ નીકળી ગયા પછી પુરુષાર્થ ખરેખરો થાય.

આ જે રસ્તે અમને ડખલો નીકળી ગઈ છે ને, એ રસ્તો હું કહું છું તમને આ. અમને ડખલો બધી નીકળી ગયેલી, એ બધી જોયેલી મેં. તે આ રસ્તો મેં તમને બતાવ્યો છે. અને અષાઢ મહિનામાં કેરીઓ ના દેખાય ને આંબા પર ?

પ્રશ્નકર્તા : ના.

દાદાશ્રી : કેમ એટલી બધી હતી ને ? અરે, હમણાં વૈશાખ મહિના સુધી દેખાતી હતી, પછી ઉપર નહીં રહે. એ તો કાળ પાક્યો એટલે ઊભી ના રહે. એને વેદના ના હોય કે નીચે પડી જવાય, પણ કશી ઊભી નથી રહેતી. ખાનાર ના હોય તો ચકલા ખઈ જાય, પણ એનો ઉકેલ આવી જાય બધો. માટે ડખલ માટે ગભરાશો નહીં. તે પેમેન્ટ ચૂકવવાના આવે ત્યારે ઊલટું એમ કહેવું, ‘આવો, જલદી પેમેન્ટ લઈ લો. આવી જાઓ.’ આપણે કરાર કર્યો તે પૂરો કરવો પડે ને ? તું કહે કે ‘મારે આવું આવ્યું. હવે મારા સાસુ પજવે છે.’ ‘અલ્યા, સાસુ જોડે કરાર એવો છે, તે એને પૂરો કર ને !’ આ કંઈ સાસુ પજવે છે ? આ તો કરાર જ કરેલો છે. કરાર જેવો કર્યો હોય, તે કરાર તો આપણે પૂરો કરવો પડે ને ?

પ્રશ્નકર્તા : હા.

દાદાશ્રી : એટલે કરારી માલ છે. એમાં શુદ્ધ ઉપયોગ તમારો જતો નથી રહેતો. એ જેમ જેમ સમભાવે નિકાલ થાય તેમ તેમ સંયમ વધતો જાય. સંયમને જ પુરુષાર્થ કહેલો છે અને જેમ જેમ સંયમ વધતો જાય તેમ તેમ પેલો નિકાલ જલદી થતો જાય. નિકાલ જલદી થતો જાય એમ સંયમ વધતો જાય. ઓટોમેટિક બધું થતું થતું કેવળજ્ઞાન પર આવી જાય.

આજ્ઞા પાળવાનો નિશ્ચય જ કરવાનો

તમારે કશું કરવાનું નહીં. ‘દાદાની આજ્ઞા

પાળવી છે' અને તેય આજ્ઞા ન પળાય તેનીય ચિંતા નહીં કરવાની. 'આજ્ઞા પાળવી છે' એવો દૃઢ નિશ્ચય રાખવાનો. પછી તમારે આજ્ઞા પાળવી. તમે કહો કે 'દાદા, મારા સાસુ લઢે છે.' તે તમને સાસુ દેખાય તે પહેલા મનમાં નક્કી કરવાનું, 'ફાઈલ આવી.' તે દાદાની આજ્ઞાથી, 'સમભાવે નિકાલ કરવો છે' નક્કી કરવું અને પછી સમભાવથી નિકાલ ના થાય તેના જોખમદાર તમે નથી. તમે આજ્ઞા પાળવાના અધિકારી છો.

તમે તમારા નિશ્ચયના અધિકારી, એ કાર્યના અધિકારી તમે નથી. શેના અધિકારી છો ? તમારો નિશ્ચય હોવો જોઈએ કે મારે આજ્ઞા પાળવી જ છે, પછી ના પળાઈ અને પછી એક ધોલ મરાઈ ગઈ તો તેનો ખેદ તમારે નહીં કરવાનો. ધોલ મારી દેવાય તો પછી બીજે દહાડે મને પૂછી જજે કે શું કરું હવે ? તે હું તને દેખાડું કે 'પ્રતિક્રમણ કરો. અતિક્રમણ કર્યું માટે પ્રતિક્રમણ કરજે.' આટલો સરળ, સીધું, સુગમ માર્ગ જ સમજી લેવાનો છે. બહુ સહેલો રસ્તો છે આ.

ડખો તહીં, હવે સમભાવે નિકાલ

દાદાએ જ્ઞાન આપ્યું, પછી આપણી કોઈ ચીજ રહી નહીં હવે ! ઊલટું આ મન-વચન-કાયા હતા તે દાદાને સોંપીને આવ્યા, ત્રણ-ત્રણ પોટલાં સોંપી દીધાં. હવે દાદાને સોંપ્યા, તેમને પૂછ્યા સિવાય આપણે વપરાય જ નહીં, આમ જોવા જાય તો. પણ અમે છૂટ આપી કે ભઈ, ફાઈલોનો નિકાલ કરજો.

આ બધી ફાઈલો જ છે. આ જમવાનું આવ્યું તેય ફાઈલ, આ ચા આવી તેય ફાઈલ. તેનો સમભાવે નિકાલ કરવો. 'હું ચા નથી પીતો, મને આમ નથી ને તેમ નથી...' એવું નહીં. ચા ના પીતો હોય તો એ કપ મૂકી દે ને, તે ખબર

ના પડે કોઈને ! બૂમાબૂમ શું કરવા કરે છે તે ? 'હું ચા નથી પીતો ને' કહે ! કેટલા બધા બખેડા કરે, નહીં ? ડખો કરે !

ચારિત્રમોહનો સમભાવે નિકાલ

અજાયબ માર્ગ છે આ ! એટલે કામ કાઢી લેવા જેવું છે આપણે, ઝટપટ આની પાછળ પડીને. બીજી ઈચ્છાઓ અત્યારે ઊભી થાય ને, તે મોળી કરી નાખવી એને જેમ તેમ કરીને અને તે બધો ચારિત્રમોહ છે. ઈચ્છા એ કંઈ ખરેખર મોહ નથી, ચારિત્રમોહ છે. ભગવાનનેય ચારિત્રમોહ હતો. ઘેરથી બહાર નીકળ્યાને, તે કેવળજ્ઞાન થતા સુધી જે મોહ રહ્યો તે બધો ચારિત્રમોહ. આ તમે છે તે વેઢમી-જલેબી ખાતા હોય, તો હું તમને વઢવા ના આવું. હું જાણું કે આમનો ચારિત્રમોહ છે અને તમે તેનો નિકાલ કરો છો. ફરી આવે નહીં એવી રીતે એનો સમભાવે નિકાલ કરી નાખવાનો. અત્યારે જે આવ્યું એ વ્યવસ્થિત, ના આવ્યું તેય પણ વ્યવસ્થિત. વેઢમી કાચી આવી તેય વ્યવસ્થિત, સરસ આવી તેય વ્યવસ્થિત. બધું વ્યવસ્થિત છે ને ?

તે આપણે ત્યાં સમભાવે નિકાલ કરી નાખીએ છીએ એ ચારિત્રમોહનો, એનું નામ મુક્તિ. બીજું કશું છે નહીં. આવો સહેલો મોક્ષમાર્ગ કોઈ દહાડો સાંભળવામાંય ના આવેલો હોય, એટલો બધો સહેલો-સરળ માર્ગ છે આ. ત્યાગ કરવાનું નહીં, કશી ભાંજગડ નહીં, ડખો નહીં, ડખલ નહીં.

ડખાતે જોવાથી જ જતા રહે

પ્રશ્નકર્તા : બીજી બધી ફાઈલો છે, એનો તો સમભાવે નિકાલ આપણે કરીએ છીએ પણ આ ફાઈલ નંબર વનનો સમભાવે નિકાલ કેવી રીતે કરવો એ વિગતવાર સમજાવો. કારણ કે ફાઈલ નંબર વનના જ બધા ડખા હોય છે.

દાદાશ્રી : એ ડખાને જોવાથી જ જતા રહે, ફાઈલ જોવાથી જ. વાંકો હોય કે ચૂંકો હોય, એને ફાઈલની જોડે બહુ ભાંજગડ ના હોય. એ જોવાથી જ જતાં રહે. સામો ફાઈલવાળો કલેઈમ માંડે તો એનું પ્રતિક્રમણ કરવું પડે. આમાં દાવા માંડનારો કોઈ નહીં ને ! એટલે એને ‘જોવા’થી જ જતા રહે. ખરાબ વિચાર મનમાં આવતા હોય, થોડા આડા આવતા હોય, બુદ્ધિ ખરાબ થતી હોય, એ બધું ‘જોયા’ જ કરવાનું. જે જે કાર્ય કરતા હોય તેનો વાંધો નહીં, એ ‘જોયા’ જ કરવાનું. આ તો સરળમાં સરળ મોક્ષમાર્ગ છે, સહેલામાં સહેલો મોક્ષ.

પ્રશ્નકર્તા : ‘જોયા’ કરવું એટલે એની સાથે સહમત નહીં થવાનું ?

દાદાશ્રી : સહમત તો હોય જ નહીં ત્યાં આગળ. જોયા કર ને !

હવે જ્ઞાન પછી સમભાવે નિકાલ કરવાનો. પાવરના એ જે પેલા સેલ કહેતા’તા ને, તે આયે મન-વચન-કાયાના ત્રણ સેલ જ છે, એ સેલ છે તે એની મેળે વપરાઈ જશે એટલે ખલાસ. તમારે સમભાવે નિકાલ કરવાનો છે આનો, એટલે એ ચોખ્ખું થતું જશે. તમે સમભાવે નિકાલ કરો ને ચોખ્ખું થતું જાય. અને ચોખ્ખું થતું થતું થતું પાવર ખલાસ થઈ ગયો એટલે તમેય છૂટા ને એય છૂટા.

અવસ્થાઓની આહુતિ રૂપી મહાયજ્ઞ

સમભાવે નિકાલ એટલે અવસ્થાઓની આહુતિ આપવાની છે. આ છેલ્લામાં છેલ્લો મહાયજ્ઞ છે.

આ આપણું જ્ઞાન એવું છે, મહીં વિચાર આવે કે અવસ્થા ઊભી થાય કે તરત જ તેની આહુતિ અપાઈ જાય. કારણ કે તે પોતાની અવસ્થાના ગુનેગારને ખોળી જ કાઢે. પ્રત્યેક અવસ્થાની આહુતિ

સ્વાહા, આ છેલ્લો આધ્યાત્મિક યજ્ઞ છે. સ્વાહા એટલે સંપૂર્ણ બાળી નાખે. રાજીખુશીથી અવસ્થામાં તન્મયાકાર થયો એટલે ડખો થઈ ગયો, તે નવા ચીતરામણ પાડે અને નવા બીજ પાડે.

જો વાણીની, મનની ને કાયાની અવસ્થાઓ નિરંતર જાગૃત રહીને મહાયજ્ઞમાં સ્વાહા કરે તો આત્માને જે પર્યાયો ચોંટેલા છે તે છૂટા પડતા જાય અને એટલો પોતે પરમાત્મા સ્વરૂપ થતો જાય.

ડખા ગયે ઊભરાશે આનંદ

આ બધી ફાઈલો ઓછી થશે ને, પછી તો આનંદ માશે નહીં. આનંદ ઊભરાશે ને પાડોશવાળાનેય લાભ થશે. કારણ કે કોઈ પણ વસ્તુ ઊભરાય એટલે બહાર નીકળે, ને બહાર નીકળે એ બીજાને કામ લાગે. તે પાડોશીનેય લાભ થશે. અત્યારે ફાઈલનો નિકાલ કરવામાં જ આનંદ આવતો નથી. આ બધા ડખા એ આનંદને ચાખવા દેતા નથી.

ઊભું રહેવાનું જ્ઞાનપણાતા દરવાજે

એટલે આપણે શું બન્યા કરે છે એ જોયા કરવાનું, પણ તે કેવું ? જ્ઞાનપણાના દરવાજે ઊભું રહેવાનું. જેને આપણા લોકો ‘પ્રજ્ઞા’ કહે છે. પ્રજ્ઞા એટલે શું ? જ્ઞાનપણાનો દરવાજો, તે આ હોમ(સ્વ) અને આ ફોરેન(પર), એ જુદું દેખાડે છે. તે ફોરેનમાં જાય તે ઘડીએ આપણને કહે, ‘ફોરેનમાં હેંડ્યા !’ એટલે પાછું આપણે પાછાં ફરીને પ્રતિક્રમણ કરી લઈએ કે હવે નહીં, તો પાછાં તો ફરી જ જઈએ છેવટે. ‘ફોરેનમાં હેંડ્યા’ એવું ચેતવે કે ના ચેતવે ?

પ્રશ્નકર્તા : ચેતવે.

દાદાશ્રી : હા, એટલે બસ. એ આપણને ચેતવે ને આપણે પાછા ફરીએ, એમ કરતાં કરતાં જ

આનો ઉકેલ આવી ગયો. ઉપયોગ જે પરમાં આવી જાય છે એ પાછો સ્વમાં ઘાલી દે, આવું કરવાનું છે. બીજું કશું, એકની પાછળ નહીં પડવાનું !

એટલે જ્ઞાનપણાના દરવાજે આપણું જ્ઞાન ઊભું રહેલું હોય ને, ત્યાં એ જ્ઞાન બધું કામ કર્યા જ કરે. બીજા ઉપયોગમાં જાય કે ચેતવે અને આપણે અહીં જ્ઞાની પુરુષ પાસે તો બીજા ઉપયોગમાં જાય જ નહીં. આ તો ચંદુભાઈ ચંદુભાઈનું કાર્ય કરે ને તમે તમારું કાર્ય કરો, બેઉ કાર્ય કર્યા કરે. અહીં તો જુદું જ રહે એની મેળે. બીજા ઉપયોગમાં જાય જ નહીં. તમારે શુદ્ધ ઉપયોગ કરવો ન પડે, અહીં શુદ્ધ ઉપયોગ જ રહે. જ્ઞાની પુરુષની પાસે સત્સંગનું ફળ છે. તેથી શુદ્ધ ઉપયોગમાં જ રહે. ડખો જ ના થવા દે !

શુદ્ધ ઉપયોગમાં તા હોય ડખોડખલ

પ્રશ્નકર્તા : અહીં આપના સાનિધ્યમાં બેઠા હોઈએ અને મનમાં શક્તિઓ માગીએ કે ‘દાદા, મને પાંચ આજ્ઞા નિરંતર પળાય એવી શક્તિઓ આપો’, એ શુદ્ધ ઉપયોગ ગણી શકાય ?

દાદાશ્રી : શુદ્ધ ઉપયોગની નજીકનું કહેવાય. શુદ્ધ ઉપયોગનું ખરું સાધન એ કહેવાય. શુદ્ધ ઉપયોગ તો શુદ્ધ જ હોય ને ! તું શું શક્તિઓ માગ્યા કરે ? શુદ્ધ ઉપયોગનું સાધન કહેવાય એ. આ સાધનથી શુદ્ધ ઉપયોગ ભણી જઈ શકાય આપણાથી. શુદ્ધ ઉપયોગ તો નિવળ-શુદ્ધ જ હોય. કશું માંગણીય કરવાની ના હોય ને ! ત્યાગ કરવાનું, છોડવાનું ના હોય. કશું ડખો-ડખલ હોય જ નહીં, શુદ્ધ ઉપયોગ જ. આખા જગતને શુભાશુભ ઉપયોગ છે અને આ શુદ્ધ ઉપયોગ છે. શુદ્ધ ઉપયોગ થાય તો ડખો જ નથી કોઈ જાતનો, સહેજેય ડખો નથી. એમાં બધું આવી ગયું છે. બીજા અમારા વાક્યો શુદ્ધ ઉપયોગ કરવા માટે છે.

અજાગૃતિથી થાય ડખો

આપણું જ્ઞાન તો કેવું છે કે કોઈ કહે કે ‘તમે અમારું ઘડિયાળ ચોરી ગયા’, ત્યારે કહીએ કે ‘ભઈ, ઘડિયાળ ચોરી ગયો એવું તમને જે લાગે એ ખરું.’ આપણે આત્મસ્વરૂપ થઈને જવાબ આપવાના. પછી તે ઘડીએ તમે ચંદુભાઈ થઈ જાવ, તો પાછું આત્મા આપેલો જતો રહે. એટલે આપણા અક્રમ વિજ્ઞાનમાં આ ઉપાધિ છે.

પ્રશ્નકર્તા : ઉપાધિ હોવા છતાંય જાગૃતિ તે વખતે કેળવાતી જાય. જાગૃતિ કેળવવા માટેનો આ માર્ગ છે.

દાદાશ્રી : હા, જાગૃતિ વધી જાય. જાગૃતિ બહુ ઊંચી જતી રહે. પણ વસ્તુસ્થિતિમાં અત્યારે સહેજ ડખો રહેતો હોય તો તરત સ્વીકારી લે છે. ‘મેં ક્યાં ચોરી કરી છે?’ અલ્યા, રક્ષણ શું કરવા કરો છો તે ? તારું નથી, તેનું તું રક્ષણ શું કરવા કરે છે? જે તારી વાત જ નથી, તેનું રક્ષણ તારે કરવાની જરૂર નથી. સ્વીકારી લઈએ એ આપણી ભૂલ કહેવાય ને ? પછી એને ખબર પડી જાય કે આપણી ભૂલ થઈ ગઈ. પછી ખબર પડે પણ એટલી જાગૃતિ તો છે.

આ જ્ઞાનેય બહુ જાગૃતિવાળું આપેલું છે, પણ પોતે જાણીજોઈને ડખો કરે છે. એટલે જાગૃતિ ઓછી છે. જાગૃતિ હોય તો તો કશું એને અડતું જ નથી.

ડખોડખલનેય ‘જાણો’

પ્રશ્નકર્તા : દાદાની આજ્ઞા બરાબર પાળીએ છતાંય સંસારમાં ડખોડખલ થઈ જાય, તો તેનું શું કારણ ?

દાદાશ્રી : એ થઈ જાય, તેને ‘જાણવી’ જોઈએ આપણે. જાણવાની વસ્તુ એ જ્ઞેય છે. સંસારમાં જે બધી વસ્તુઓ થાય છે એ જ્ઞેય છે

અને તમે જ્ઞાતા છો. એ દ્રશ્ય છે અને તમે દ્રષ્ટા છો. પોતાના સ્વભાવમાં રહેવાનું.

પ્રશ્નકર્તા : આપણે શુદ્ધાત્મા છીએ એવું આપણે જાણીએ છીએ, પણ આપણી ફાઈલ હોય, એ આ જ્ઞાન ના જાણતી હોય અને ડખોડખલ કરે તો આપણે શું કરવું ?

દાદાશ્રી : ડખોડખલ 'જોયા' કરવાની. જે થાય એ 'જોયા' કરવાનું. સહન કરવું પડે, એને 'જોયા' કરવાનું. આપણો હિસાબ છે બધો. પારકા માણસની ડખલ નથી કોઈની.

ડખો કરવાનો ભાવ ન હોવો જોઈએ

પ્રશ્નકર્તા : હવે ઘરમાં ચાર વર્ષનું બાળક હોય અને કંઈ ખોટું કરતો હોય, તે આપણને એમ થાય કે એને સમજણ ઓછી છે એટલે લાવ આપણે એને ટકોર કરીએ કે વઢીએ, એવું થઈ જાય આપણાથી, આપણે એવું કરવું પડે, આપણું બાળક છે એમ કરીને, તો શું એ બરાબર કહેવાય કે શું કરવું ત્યાં ?

દાદાશ્રી : હા, પણ જે કરે એ, આપણે જોયા કરવાનું.

પ્રશ્નકર્તા : કશું કહેવાનું નહીં ?

દાદાશ્રી : 'ચંદુભાઈ' એને વઢતા હોય, મારતા હોય તોય જોયા કરવાનું, પણ વધુ મારે ત્યારે કહેવું કે 'ભઈ, આવું ના મરાય.'

પ્રશ્નકર્તા : હવે મારવાનું નહીં. પણ શું છે, આપણે જાણતા હોઈએ કે આ 'ચંદુભાઈ' જ કરે છે, પણ એ જે અંદર ડખલ કરી એની ક્રિયામાં, એ યોગ્ય છે કે અયોગ્ય છે ?

દાદાશ્રી : કરવું બધુંય. ડખો, ટકોર-બકોર બધુંય કરવું. ડખલ કરવી એવો ભાવ ના હોવો

જોઈએ, શું થાય છે એ જોવાનું. ડખલ કરવી એ તો કરવાપણું રહ્યું જ નહીં ને હવે. કર્તાપદ જ રહ્યું નહીં ને હવે. શું થાય છે એ જોયા કરવાનું. એ ડખો કરી નાખે તે જોવું અને આ સારું કરે તેય જોવું !

પ્રશ્નકર્તા : અંદરથી એવું થાય કે આપણે જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહેવું છે, કશું કરવું નથી અને બહારથી વર્તન એવું થાય કે પેલાને લાફો મારી દઈએ.

દાદાશ્રી : ચંદુભાઈ શું કરે છે એ 'જુઓ.' પછી આપણે કહેવું, 'ચંદુભાઈ, આવું શા સારુ કરો છો ? આના પ્રતિક્રમણ કરો.'

પ્રશ્નકર્તા : એટલું કહીએ તો પહોંચી જાય ?

દાદાશ્રી : બધું પહોંચી જાય. ટકોર જ કરવાની. ચંદુભાઈ ઓછા અભણ હતા ? બધું જાણતા હતા, પણ પ્રકૃતિને આધીન થઈ ગયું!

ડખો તથી કરવો એ જ્ઞાન, થઈ જાય એ પ્રકૃતિ

પ્રશ્નકર્તા : જ્યારે આવું થાય ત્યારે દરેક વખતે પેલો અંદરથી વિચાર આવે છે કે આ ખોટું થાય છે, આવું કેમ થાય ?

દાદાશ્રી : ખોટું થાય છે ને ખરું થાય છે, એની ભાંજગડમાં આપણે ઉતરવાનું નથી. એ એની મેળે ચંદુભાઈ કરશે. ચંદુભાઈ શું કરે છે, તે આપણે 'જોયા' કરવાનું. ડિસ્ચાર્જ એટલે જે માલ ભર્યો છે તે જ નીકળે છે, ગલન થાય છે. એટલે અત્યારનું જ્ઞાન એમ કહે છે કે ડખો નથી કરવો. પહેલાના આધારે ડખો થઈ જાય છે અથવા એના પક્ષમાં પડી જવાય છે. એ બેની વચ્ચે ઘર્ષણ ચાલ્યા કરે છે. એ ચાલ્યા જ કરેને ! પણ ડખો નથી કરવો, એ તો આજે આપણું જ્ઞાન કહે છે. પણ તે તો આત્માનો ભાગ છે અને ડખો થઈ જાય છે તે ચંદુભાઈ (ફાઈલ નં.૧) જ કરે છે.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે આપણે એમાં એવું ખંખેરી નાખવાનું કે આપણે એમાં કંઈ લેવાદેવા નથી.

દાદાશ્રી : લેવાદેવા નથી અને આપણે એના જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહેવાનું, વધારે પડતું કંઈક કોઈને મૂંઝવણ કરે ને કોઈને દુઃખ થઈ જાય તો આપણે કહેવું, 'તમે શા સારુ આમ કરો છો વગર કામના ? તે હવે કેટલા દહાડા બંધાવું છે ?' આમતેમ જરા કહી છૂટવું. તેય ચીડાવું નહીં એની જોડે. એની જોડે ચીડાયા તો શો અર્થ ? પ્રકૃતિ, જેમ પમ્પ મારી મારીને ચેતન ભરેલું. એમાં શું ખોળો છો ? અને થઈ જાય તો એને વઢવાથી શું વળે ?

પ્રશ્નકર્તા : તે આ જે મહીં રહ્યા કરે છે કે ડખો નથી કરવો. અત્યારનું જ્ઞાન એવું બતાવે અને...

દાદાશ્રી : એ નથી કરવો એ આજનું જ્ઞાન કહે છે. જ્ઞાન એટલે આત્મા, આ જે પ્રાપ્ત થયેલો આત્મા. ડખો નથી કરવો એ જ્ઞાન છે. ડખો થઈ જાય છે એ પ્રકૃતિ, એ અજ્ઞાન છે. જે ડખો થાય છે એને આત્મા 'જુએ' છે, બસ. જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા ભાવમાં આવી ગયો એ. એ ભૂલ થયેલી જાણે ને, તો એ આત્મા. પોતાની ભૂલને જુએ અને જાણે, એનું નામ આત્મા. ડખો થઈ ગયો એ ભૂલ, એને તમે જુઓ એટલે એ ભૂલ નીકળીને ચાલી ગઈ. ભૂલ 'જોયા' સિવાય, 'જાણ્યા' સિવાય એ જાય નહીં. એ પકડાવી જોઈએ. 'દીઠા નહીં નિજદોષ તો તરીએ કોણ ઉપાય ?' તને તો દોષ દેખાય છે ને બધા ?

પ્રશ્નકર્તા : દેખાય છે.

દાદાશ્રી : બધાય દેખાય છે ને ? એને જ 'વિજ્ઞાન' કહ્યું. કોઈ વિજ્ઞાન એવું નથી કે પોતાના દોષ દેખાડે.

પ્રશ્નકર્તા : હા, એ તો સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ દોષ દેખાડે છે.

દાદાશ્રી : સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ, નાનામાં નાનો. મહીં પ્રતિક્રમણ હઉ ચાલુ કરાવે !

ફાઈલ વતને જોવું એ જ પુરુષાર્થ

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, આ ડખો થઈ જાય એ વ્યવસ્થિતને આધીન હશે ને ?

દાદાશ્રી : 'થઈ ગયું' એ ભાગ વ્યવસ્થિતને આધીન, પણ થવાનું છે એ વ્યવસ્થિતને આધીન નથી. થઈ ગયું એની ચિંતા ના કરો. એનું પ્રતિક્રમણ કરો, ખોટું થાય તે અને જેણે કર્યું હોય તેને કહો કે 'પ્રતિક્રમણ કર.' ચંદુભાઈએ કર્યું, તો ચંદુભાઈને કહીએ કે 'તું પ્રતિક્રમણ કર.'

પ્રશ્નકર્તા : આપણે વ્યવસ્થિતને તાબે મૂકી દઈએ છીએ તો આપણે પુરુષાર્થ શું કરવાનો ?

દાદાશ્રી : પુરુષાર્થ તો આ આપણે 'ચંદુભાઈ' શું કરે છે એ જોયા કરવું, એ આપણો પુરુષાર્થ. ચંદુભાઈનું પૂતળું શું કર્યા કરે છે આખો દહાડો એ જોયા કરવું એ પુરુષાર્થ !

તે જોયા કરતાં કરતાં એમ વચ્ચે એવું કરાય ખરું કે 'કેમ ચંદુભાઈ, તમે દીકરા જોડે આટલું કડક થઈ ગયા છો ?' માટે તમે પ્રતિક્રમણ કરો. તમે અતિક્રમણ કર્યું માટે પ્રતિક્રમણ કરો, એવું વચ્ચે વચ્ચે કરાય.

પ્રશ્નકર્તા : પ્રતિક્રમણ તો પાછું થઈ જાય છે.

દાદાશ્રી : પ્રતિક્રમણ થઈ જાય છે, તે જ કહ્યું છું ને ! પ્રતિક્રમણ જોડે થઈ જ જાય છે, આપમેળે થઈ જાય છે. એટલે જોયા જ કરવાનું છે. પ્રતિક્રમણ થઈ રહ્યું છે તે આપણે જોયા કરવાનું.

ડખલ નહીં, 'જોવાનું' ફક્ત

પ્રશ્નકર્તા : પેલા પ્રસંગ ઊભા થાય ત્યારે અજ્ઞાનતા ઊભી થાય ને એની અસરો ઊભી થાય

અને આ જ્ઞાનની સ્થિતિમાં રહેવું હોય તો કઈ રીતે આવી શકે ?

દાદાશ્રી : એ તો ચંદુભાઈ એમાં રહે, તમે આમાં રહો. તમે મહીં જુદા રહો તો બીજું કશું અડતું નથી. પેલું કંઈ સુધરે નહીં. હવે જે જામી ગયેલું છે એ સુધરે ઓછું કંઈ ? એને જોયા કરવું એટલે છૂટ્યું.

પ્રશ્નકર્તા : એ તો ચંદુભાઈનું જે છે એ ડિસ્ચાર્જ થયા કરવાનું.

દાદાશ્રી : એ પુદ્ગલ એનો ધર્મ જુદો, આ આત્માનો ધર્મ જુદો; બેને લેવાદેવા નહીં. કો'કના ધર્મમાં ડખલ કેવી રીતે કરાય ? એને 'જોવાનું' ફક્ત કે પુદ્ગલ આ ભાવમાં ફરે છે. જેને 'જોતા' આવડ્યું, તેને બધુંય ગયું. અને ઉદયકર્મમાં હાથ ના ઘાલે એટલે કામ થઈ ગયું ! અને હાથ ઘાલ્યો હોય તો પસ્તાવો કરીને પણ તરત એને છોડી દે તો એ જ્ઞાનની નજીકમાં છે, તોય કામ થઈ જવાનું એનું !

ત કરવો ઉદયકર્મમાં ડખો

આપણે ઉદયકર્મમાં ડખો નહીં કરવાનો. કો'ક ધોલ મારતું હોય તો આપણે એમ નહીં કહેવાનું કે 'કેમ મારું છું તું ?' અને 'કેમ મારું છું', તે બોલવાનો ચંદુભાઈને અધિકાર છે પણ તમારે અધિકાર નહીં. આ ચંદુભાઈ એય ઉદયકર્મને આધીન બોલે, તમારે જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહેવું. સમજવું તો પડે ને ? વીતરાગ માર્ગમાં ગપ્પા ના ચાલે, બીજા માર્ગમાં ચાલી જાય ગપ્પા. આ તો બહુ કાંતેલું, બહુ ઝીણું કાંતીને રેગ્યુલર સ્ટેજમાં જ મૂકેલું અને કેવળજ્ઞાનથી 'જોઈને' કહે પાછાં. એમ ને એમ બોલે નહીં અક્ષરેય. સમજાય એવી વાત છેને ?

પ્રશ્નકર્તા : પણ આ ઉદયકર્મ છે, એવું પણ પૂર્ણ જાગૃતિ હોય ત્યારે જ સમજાય.

દાદાશ્રી : હા, નહીં તો ઉદયકર્મય ના સમજે. કેટલી બધી જાગૃતિ રહે ત્યારે સમજાય કે ઉદયકર્મ છે આ. થોડી થોડી જાગૃતિ તો રહે છે, મહાત્માઓને. આ જ્ઞાન તો ખરું ને ! જ્ઞાન થઈ ગયું, હવે ફક્ત કેવળજ્ઞાન થવાને માટે બાકી રહ્યું.

પ્રશ્નકર્તા : કેવળજ્ઞાન થવાને શું બાકી રહ્યું ?

દાદાશ્રી : આ ક્યાં ક્યાં હજુ બુદ્ધિના ડખા છે એ 'જોઈ' લેવાના. એટલે બુદ્ધિના ડખા ચંદુભાઈ કરે તેનો વાંધો નથી, ફક્ત આપણે તે ડખામાં ન ભળી જઈએ. આપણે 'જોઈએ', એટલે આપણે આપણા હિસાબમાં. અને તેમાં જો હિસાબ ચૂકીએ તો ઉદયકર્મમાં ડખો કર્યો કહેવાય. ચંદુભાઈનું ઉદયકર્મ છે પણ આપણે ભળી જઈએ એવું ના હોવું જોઈએ, તો આપણને અડે નહીં.

જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા સિવાયનું બધુંય ડખોડખલ

પ્રશ્નકર્તા : તો પછી એનો અર્થ એવો થયો કે જ્ઞાતા-દ્રષ્ટાપણું ન રહ્યું ત્યાં ડખોડખલ ?

દાદાશ્રી : હા, જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા સિવાય બધુંય ડખોડખલ, એનું નામ જ સંસાર ! પણ હવે જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા તો ના રહેવાય તે વાસ્તવિકતા છે, કે ભઈ, માણસની એટલી શક્તિ નથી. બાકી જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહ્યો એ ભગવાન જ થઈ ગયો. પણ ત્યાં સુધી હવે કેમ કરવું ? તો મહીં ડખો કરવાનો વિચાર આવે તે ઘડીએ પ્રતિક્રમણ કરી લેવું. એટલે પછી એ ડખલ થઈ નહીં. ડખલ થઈ હતી પણ વાળી દીધી આપણે.

પ્રશ્નકર્તા : આ તો બહુ ઊંચી વાત કરી નાખી. પણ કંઈ દરેક વખતે માણસ 'જોયા' કરે, એવું રહી શકે નહીં ને ?

દાદાશ્રી : ના રહી શકે, તો પછી એણે પ્રતિક્રમણ કરવા. તમને વિચાર આવે ને, તેનું પ્રતિક્રમણ કરવું. એક્ઝેક્ટ જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા ના રહેવાય તો પ્રતિક્રમણ કરવું. ‘આટલી બધી ઉતાવળથી શું કરવા ગાડી ચલાવો છો?’ બોલાઈ જવાયું તો આપણે પ્રતિક્રમણ કરવું પછી કે ‘આ ભૂલ થઈ આપણી.’

પ્રશ્નકર્તા : નહીં, ડખોડખલ કરવાનો વિચાર નથી આવતો માણસને, પણ થઈ જ જાય છે.

દાદાશ્રી : હા, થઈ જ જાય. ના થાય એવું નહીં, પણ થઈ જ જાય. એટલે ડખોડખલ કરે છે, એ જ ભાંજગડ છે અને તેને લીધે આ સંસાર ઊભો રહ્યો છે.

પ્રશ્નકર્તા : જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહેવું, પછી આ પ્રતિક્રમણ કરવાની જે વાત છે એનો કંઈ અર્થ જ નહીં ને ?

દાદાશ્રી : પ્રતિક્રમણ તો કોણે કરવાનું છે ? આપણે જાતે કરવાનું નથી હોતું. આપણે આ અક્ષમ વિજ્ઞાન છે ને, એટલે કષાયો જરાક જાડા રહેલા હોય. હવે કો’કને ટૈડકાવ્યો, તે પેલાને દુઃખ થાય એવો ટૈડકાવ્યો. એટલે ‘તમારે’ ‘ચંદુભાઈ’ને કહેવું કે ‘ભઈ, તમે અતિક્રમણ કેમ કર્યું ? માટે પ્રતિક્રમણ કરો.’ ‘આપણે’ શુદ્ધાત્માએ પ્રતિક્રમણ નહીં કરવાનું !

પ્રશ્નકર્તા : આપણે તો જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા જ રહેવાનું ને એણે પ્રતિક્રમણ કરવાનું. એટલે જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા એ તો આત્માનો સ્વભાવ છે અને પ્રતિક્રમણ એ પુદ્ગલને કરવાનું છે.

દાદાશ્રી : અતિક્રમણ પુદ્ગલનું ને પ્રતિક્રમણેય પુદ્ગલનું છે.

પ્રશ્નકર્તા : હા, એ જો સમજાય તો પછી બહુ ગૂંચ નથી રહેતી.

પુદ્ગલની કરામતમાં શું ડખો કરવાનો ?

દાદાશ્રી : ઓર્ગનાઈઝિંગ પુદ્ગલનું છે ને કરામતેય પાછી પુદ્ગલની છે, તો પછી તું શું કામ માથું મારે છે ? એમાં શું ડખો કરવાનો ? ડખો કરો તો ડખલ થઈ જાય.

બધી જ ક્રિયાઓના જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહો તો બધી જ ક્રિયાઓ ગલન સ્વરૂપ છે. કુટેવો ને સુટેવો બધું જ ગલન સ્વરૂપ છે. પુદ્ગલ બધું પૂરણ-ગલન થયા કરે છે, એને જોયા જ કરો, એમાં ડખો ના કરો. મહીં હાથ ઘાલવા જશો તો તણાઈ જશો, માટે જોયા જ કરો. આ પૂરણ-ગલનને જે જાણી રહ્યો, તે જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા-પરમાનંદી. તે આત્મા જ પરમાત્મા છે.

પુદ્ગલ છે તે ડખો કરે છે, વઢવઢા કરે છે, આત્માને કશુંય છે નહીં. આ જ્ઞાન મળ્યા પછી સમજાય કે આત્મા વીતરાગ છે, તો આ પુદ્ગલ વઢવઢા કેમ કરે છે ? તે આપણું ધારેલું નથી કરતો, ઈચ્છા હોય તોય કરે નહીં. થાય છે ને એવું ? શાથી ? આ પુદ્ગલ એટલે પૂર્વકર્મનો ઉદય, બસ ઉદયનું પોટલું છે આ. એવો કંઈક ઉદય આવે ને પ્રગટ થાય, ઉદય આવે ને પ્રગટ થાય, એમાં પેલો અજ્ઞાની માણસ અહંકાર કરે કે ‘હું કરું છું આ.’ એ કરતો નથી, આ કર્મ કર્યા કરે છે. આ શરીર-બરીર એના ઉદયને આધીન બધું. એટલે હાથ-બાથ બધું ચલાવવાનું એના આધીન. બુદ્ધિ, મન-બન બધુંય પુદ્ગલને આધીન. એક અહંકાર એય એના આધીન છે, પણ બીજો નવો અહંકાર એ પાછો ઊભો કરે છે, કે આ ‘હું કરું છું.’ એ એને લાગે છે, તે ભ્રાંતિ છે. એનાથી કર્મ બંધાય છે અને પછી એ કર્મથી દુનિયા ચાલે છે. એ અમે જ્ઞાન આપ્યા પછી એ કર્તાપણાનો અહંકાર તરત નીકળી જાય, પછી ભોક્તાપણાનો અહંકાર રહે. એટલે આ લઢવાડ કોણ કરે છે ? આ પુદ્ગલ

કરે છે. તેને આપણે ‘જોયા’ કરવાનું છે. આ ને આ, બે પુદ્ગલ શું કરે છે, મારંમારા કરે છે કે શું કરે છે, એ આપણે જોયા કરવું. નહીં તો બીજા કર્મ બંધાય પાછા.

ડખલ કર્યા વગર જુઓ પુદ્ગલને

આત્માનો સ્વભાવ છે કે ઊર્ધ્વગમનમાં જવું-મોક્ષે જવું, સ્વભાવે જ એ ઊર્ધ્વગામી છે. પુદ્ગલનો સ્વભાવ જ છે કે નીચે ખેંચે.

એક સૂકું તૂમડું હોય, એના પર ત્રણ ઈંચનું સાકરનું ‘કોટિંગ’ કર્યું હોય, પછી એને દરિયામાં નાખીએ તો પહેલું તો વજનથી ડૂબી જાય. પછી જેમ જેમ સાકર ઓગળતી જાય, તેમ તેમ તે ધીમે ધીમે ઊંચે આવતું જાય. એવી રીતે આ બધા પરિણામો નિરંતર ઓગળ્યા જ કરે છે અને ઊંચે ચઢે છે. આપણે જે કંઈ ડખલ કરીએ છીએ તેથી પાછું નવું ઊભું થાય છે. જેમ પરમાણુઓના થર વધારે, તેમ નીચી ગતિમાં જાય ને ઓછા થરવાળા ઊંચી ગતિમાં જાય. અને જ્યારે પરમાણુ માત્રનું આવરણ ના રહે ત્યારે મોક્ષે જાય.

એ પુદ્ગલ શું કહે છે કે ‘તમે શુદ્ધાત્મા થઈ ગયા માટે તમે છૂટા થઈ ગયા એવું માનશો નહીં. તમે મને બગાડ્યો હતો, માટે તમે અમને શુદ્ધ કરો, એટલે તમે છૂટા અને અમે છૂટા.’ ત્યારે કહે, ‘શી રીતે છૂટા કરું ?’ ત્યારે કહે, ‘અમે જે કરીએ એ તું જો. બીજું ડખલ ના કરીશ. રાગ-દ્વેષ રહિત જોયા કર.’

ડખોડખલ ના થાય તો ચોખ્ખું થયા જ કરે

પ્રશ્નકર્તા : આ આખું સાયન્સ પુદ્ગલને શુદ્ધ કરવાનું છે ને ? આ આજ્ઞારૂપી જે પાંચ વાક્યો છે કે આ બધું જે વિજ્ઞાન, એ પુદ્ગલને શુદ્ધ કરવા માટે જ છે ને ? આત્માને કંઈ લેવાદેવા નથી.

દાદાશ્રી : મૂળમાં તો પુદ્ગલનેય શુદ્ધ કરવાની આપણે કંઈ જરૂર નથી. આપણે જો આપણી જે શુદ્ધ દશા છે, એમાં અશુદ્ધિ મનાય નહીં, તો પુદ્ગલ તો શુદ્ધ થવાનું જ છે. પુદ્ગલ તો એની મેળે શુદ્ધ થયા જ કરવાનું.

પુદ્ગલને જો ડખોડખલ ના થાય ને, તો આ તો ચોખ્ખું થયા જ કરે પણ આ ડખોડખલ કરે છે. ડખો કરે ને પછી ડખલ થઈ જાય ! ડખોડખલ કરનારું કોણ ? તે અજ્ઞાન માન્યતાઓ.

પ્રશ્નકર્તા : બધા પુદ્ગલ પરમાણુને ક્લિયર કરવા પડશે ને, ત્યારે મોક્ષ થશે ને ?

દાદાશ્રી : એ તો થઈ જ જાય. આપણે શુદ્ધ થઈને આપણા ઘરમાં બેસી જઈએ એટલે પેલું ક્લિયર થઈ જાય એની મેળે. પેલું કરવા જઈએ ત્યારે ના થાય. બારણા વાસીને બેઠા એટલે પછી એની મેળે બહાર જયા કરે. વાવાઝોડું બંધ થઈને સવારમાં ટાઢું પડી ગયું હોય બધું. એમાં ભાગ લીધો કે બગડ્યું. એટલે આપણે કશું કરવાનું ના હોય, જેમ મરવા માટે કશું કરવું ના પડે એવું. કશું જ કરવું ના પડે. આપણા ઘરમાં સૂઈ ગયા હોય તો પછી નિકાલ થઈ ગયો.

ઈકેકટમાં હાથ ઘાલવો નહીં. મન-વચન-કાયા તો ઈકેકટ છે ખાલી, એમાં શું કરવાનું ? એટલે કશું કરવાની જરૂર જ નથી ને !

ડિસ્ચાર્જમાં ડખો કરે, ના આવે ભલીવાર

આ મન, વાણી ને વર્તન, જે ‘ડિસ્ચાર્જ’ થયા કરે છે તેને ખાલી હવે જોયા જ કરવાનું છે. ‘ડિસ્ચાર્જ’ આપણી સત્તામાં નથી. ત્યાં આપણે ડખો કરવા જઈએ તો તેમાં કશો ભલીવાર આવે નહીં. ‘આપણે’ તો ‘ચંદુભાઈ’ શું કરી રહ્યા છે તેને જોયા જ કરવાનું છે. ભગવાન મહાવીર આ એક જ કરતા હતા. જે પોતાનું પુદ્ગલ હતું, તેમાં શું

ચાલી રહ્યું છે તેને જ જોતા હતા. એક પુદ્ગલને જ જોતા હતા, બીજું કશું જ જોતા નહોતા. કેવા ડાહ્યા હતા એ ! જેની વાત કરતાં જ આનંદ થાય !

જોવી અસરો મડદાની, તો ના રહે ડખો

મહાવીર ભગવાન એક પુદ્ગલને જોયા કરતા હતા. પુદ્ગલ એટલે મડદાંને. આ બધા મડદાં જ છે, એને જોયા કરતા હતા. કોઈ ગાળ ભાંડે છે તેય મડદું છે અને સાંભળનારોય મડદું છે. ચિઢાય છે તેય મડદું છે અને નથી ચિઢાતો તેય મડદું છે.

એટલે આ મડદું શું કરી રહ્યું છે એ આપણે જોયા કરવાનું. અકળામણ થાય તો મડદાંને, ખુશી થઈ જાય તોય મડદાંને, કો'કની પર રાજી થઈ જાય તોય મડદાંનું અને કો'કને તમાચો મારી દે તોય મડદાંનું. એક ફેરો મડદું જાણી જઈએ પછી ડખો ના કરે. એ તો કહે, 'મને આમ થાય છે.' 'અરે મૂઆ, પણ છોને થાય, એ મડદાંને થાય છે. તું તો જાણનાર આનો. તું જુદો અને આ મડદું જુદું.'

જે ઉદય સ્વરૂપ હોય તેમાં ડખલ કરશો નહીં. તે ઉદયને જાણો, આપણું જ્ઞાન એવું કહે છે. એટલે જે ઉદય હોય તેમાં જ ચંદુભાઈ તન્મયાકાર રહે, 'તમારે' જાણવાનું. તેને જે ઉદય હોય, તેમાં આઘુપાછું કરવાની જરૂર નથી.

તન્મયાકાર રહે તે પણ જાણવાનું

મહીં અંતઃકરણ તન્મયાકાર થઈ રહ્યું છે, તેને આપણે 'જાણવું' પડે ને 'જોવું' પડે ને? મહીં અંતઃકરણ તન્મયાકાર ના થાય તો કોઈ કાર્ય જ ના થાય. તન્મયાકાર તો થવું જ જોઈએ ને ?

અમે અહીં ગાડીમાં આવવા નીકળીએ એટલે અંદર બધું તન્મયાકાર જ હોય ને, પણ

અમે 'જોઈએ' ને 'જાણીએ', અમે છૂટા રહીને કામ કરીએ. તમારાથી એટલું બધું કામ ના થાય પણ તમને લક્ષ રહ્યા કરે કે 'હું શુદ્ધાત્મા છું.' કોઈ ફેરો લક્ષ ભૂલી જવાય તો પ્રતીતિ રહ્યા કરે. બાકી મહીં અંદર બધું ચાલ્યા જ કરે, આપણે 'જોયા' કરવાનું.

પ્રશ્નકર્તા : વિચાર આવે અને પછી તન્મયાકાર થાય. ચિત્તફોટો બતાવે, તે તન્મયાકાર દશા કહેવાય ને ?

દાદાશ્રી : પણ એ તો ડિસ્ચાર્જ જ ને, એનો વાંધો નહીં. એ આપણે 'જાણ્યું', ત્યારથી આપણે છૂટા અને એ છૂટા. 'જાણનારો' છૂટો જ હોય, 'કરનારો' ભાંજગડવાળો હોય. આપણે છૂટા ને છૂટા.

પ્રશ્નકર્તા : એ એવું જ રહે છે કે આ બધું ચંદુભાઈ જ કરે છે. પહેલાં ઉદયની અંદર તન્મયાકાર થવાતું, તેને બદલે આપણે આપણા ઉદયને જોઈએ છીએ કે મારો આવો ઉદય આવ્યો.

દાદાશ્રી : હવે બધા ઉદયને 'જોવાના', એનું નામ અકમ.

પ્રશ્નકર્તા : આપણે 'જોવાનું' ચૂકીએ તો જ બુદ્ધિ ડખો કરે ને ?

દાદાશ્રી : હા, પણ ચૂકો છો, એ 'જોઉં' છું ને બધે ? પણ એનો વાંધો નહીં. આપણે હજુ તો આ કેવળજ્ઞાનમાં અટક્યા છીએ, બીજું કશું નહીં. આ બધી ઝીણી વસ્તુઓ જ કેવળજ્ઞાન અટકાવે છે.

ડખાલે જાણીએ એટલે છૂટા

પ્રશ્નકર્તા : એમાં બે વાત થઈ. ચંદુભાઈની બુદ્ધિ ડખો કરતી હોય તો એ ડખો કરે અને 'હું' તેને જાણું.

દાદાશ્રી : તમે 'જાણો' એટલે તમે છૂટા અને ચંદુભાઈયે છૂટા. જો તમે 'જાણો' તો બેઉ છૂટા અને ના 'જાણો' તો બેઉ બંધાયેલા.

પ્રશ્નકર્તા : કારણ કે પછી બુદ્ધિના ડખાનો કોઈ અર્થ રહ્યો નહીં.

દાદાશ્રી : કશોય અર્થ રહ્યો નહીં. બુદ્ધિના અર્થને અહીં ગણતરી જ નથી. આના ઉદયકર્મથી આ આને આપે છે ને એના ઉદયકર્મથી એ લે છે. આ એના ઉદયકર્મથી આણે પાંચ લાખ રૂપિયા ધીર્યા અને એના ઉદયકર્મથી એણે લીધા. પછી એનો ડખો જ ક્યાં રહ્યો તે ? હવે પેલાનું ઉદયકર્મ આવે પાછા આપવાનું ત્યારે એ આપે ને પેલાનું લેવાનું ઉદયકર્મ હોય તો લે, નહીં તો ના લે.

પ્રશ્નકર્તા : તો ચોપડો ન લખે તોય ચાલે.

દાદાશ્રી : ચોપડા લખવાની જરૂર જ ક્યાં રહે છે ? આ બધી ઝીણી વાતો, તીર્થંકરના ઘરની જ વાતો આ બધી !

પ્રશ્નકર્તા : આપે કહ્યું ને, આ તમે 'જાણો' તો ચંદુભાઈયે છૂટા ને તમેય છૂટા, એ બેઉ છૂટા, એ ના સમજાયું.

દાદાશ્રી : કેમ ના સમજાય આમાં ? ચંદુભાઈ છૂટા થયા એટલે પોતે છૂટો જ છે. પેલા તો ઉદયકર્મને આધીન છે. ઉદયકર્મને આધીનમાં જોખમદારી હોતી નથી.

પ્રશ્નકર્તા : નહીં, એ જરા ગોટાળો થાય છે. પેલા ઉદયકર્મને આધીન છે તો પેલા કોણ ? ઉદયકર્મને આધીન જે છે એ કોણ ?

દાદાશ્રી : એ ચંદુભાઈ છે.

અજાગૃતિ એનું નામ ડખો

પ્રશ્નકર્તા : ઉદયકર્મને આધીન 'ચંદુભાઈ' અને જાણનાર 'પોતે' છે.

દાદાશ્રી : હા, પોતે કે પોતાની એ પ્રજ્ઞા જ !

પ્રશ્નકર્તા : હવે જો જાણનાર પોતે હોય પ્રજ્ઞાશક્તિ, તો ડખો ના કરે ને ?

દાદાશ્રી : મહીં ડખો તો ચંદુભાઈ કરે, ઉદયકર્મના આધીન હોય તો. પણ તેમાં આને પ્રજ્ઞાશક્તિની જાગૃતિ ના હોય તો એ ભેગો થઈ ગયો. જાગૃતિ ના હોય, તે ઘડીએ ડખો થઈ જાય પેલામાં.

પ્રશ્નકર્તા : પ્રજ્ઞા ભેગી થઈ જાય ?

દાદાશ્રી : ના, પ્રજ્ઞા ભેગી ના થાય. પ્રજ્ઞા તો એનું કામ કર્યા કરે, પણ જાગૃતિ ના હોય તો ડખો થઈ જાય. આપણને ખબરેય પડે કે આ ડખો થયો.

પ્રશ્નકર્તા : પ્રજ્ઞા જો જાગૃતિમાં ના હોય તો ભેગો કોણ થઈ જાય છે ચંદુભાઈ જોડે ? ચંદુભાઈના ડખા જોડે કોણ ભેગું થઈ જાય છે ?

દાદાશ્રી : અજાગૃતિ. એટલે બોલવું નહીં, મૌન રહેવું, એનું નામ ડખો. જોયું-જાણ્યું નહીં એનું નામ મૌન રહ્યા. અજાગૃતિ એનું નામ ડખો. બીજું કોણ ભેગું થવાનું ? એને પાછી મીઠાશ હઉ વર્તે, એટલે એનું નામ ભેગા થઈ ગયા કહેવાય ને !

પ્રશ્નકર્તા : મીઠાશ કોને વર્તે ?

દાદાશ્રી : આ એનો જે ડિસ્ચાર્જ અહંકાર એને. હવે જો ત્યાં આગળ 'જોનારો' હોત તો બેઉ છૂટા થઈ જાત. આનો હિસાબ બાકી રહ્યો, તે આવતા ભવને માટે સિલક રહી, શેષ વધી અને તીર્થંકર નિ:શેષ હોય. આને શેષ વધી. ફરી પાછો ભાગાકાર કરવો પડશે. શેષ વધે નહીં એવું જોઈએ.

ડખો કરવાનો સ્વભાવ એ આપણો નહીં

પ્રશ્નકર્તા : ઉદયકર્મ અને ચંદુભાઈ એ બેઉ જુદા છે ? કારણ કે આપે કહ્યું ને કે ચંદુભાઈ ઉદયકર્મમાં ડખો કરે પણ આપણે એમાં ભળીએ નહીં.

દાદાશ્રી : ચંદુભાઈ તો ડખો કરે. એ તો ઉદયકર્મમાં ડખો કરાવવાનો સ્વભાવ જ છે અજ્ઞાનતાનો. ચંદુભાઈ એટલે અજ્ઞાનતા અને એનો સ્વભાવ જ છે ડખો કરવાનો. પણ તેને આપણે જો ‘જાણીએ’ તો બેઉ છૂટા. જાણીએ નહીં એટલે મૌન રહે, અને મૌન રહીએ એટલે પેલામાં સહી થઈ ગઈ !

પ્રશ્નકર્તા : આપણે તન્મય થયા, એમાં એકાત્મ થઈએ ને મૌન એટલે તો પછી, એમાં એક થઈએ એવું ?

દાદાશ્રી : અરે, કોઈ ટૈડકાવે છે તોય ખબર નથી રહેતી કે હું આ ખોટું કરી રહ્યો છું. બોલો હવે, કેવા કેવા મોટા ઉદયકર્મ જતા રહેતા હશે !

ડખો કરનારનેય જુદું જુઓ-જાણો

પ્રશ્નકર્તા : ઉદયકર્મમાં જે ડખો થતો હોય, તે ઘડીએ મૌન રહીએ એટલે સહી થઈ ગઈ. એ મૌન રહેવું ત્યાં ન હોવું જોઈએ એવું ?

દાદાશ્રી : ઉદયકર્મમાં જેમ હોય તેમ થવા દે ને ! કશું કરવાનું તો રહ્યું નથી, હવે જાણવાનું રહ્યું છે. મૌન એટલે શું ? ઉદયકર્મ સામસામી લડે તેમાં તમે ‘જોયું’ નહીં માટે મૌન રહ્યા. ઉપયોગ ના દીધો એટલે પ્રમાદમાં ગયું, એ મૌન. પ્રમાદ એ મૌન. આપણા આવતા ભવની સિલકેય જોઈએ ને ! બધું કંઈ વટાવી ખઈએ તો ચાલે ?

પ્રશ્નકર્તા : ને એ મૌન ના હોય, તો કેવું હોય ?

દાદાશ્રી : છૂટા થઈ જાય બેઉ. ચંદુભાઈ પેલાની જોડે ડખો કરતા હોય તેને આપણે ‘જોયું’ અને ‘જાણ્યું’ એટલે આપણેય છૂટા અને ચંદુભાઈયે છૂટા. ચંદુભાઈને ફરી કર્મનું કોઈ કારણ રહ્યું નહીં અને આપણેય ના રહ્યું.

પ્રશ્નકર્તા : મૌન ન હોય તો શું હોય ? જેને આપ ‘જાગૃતિ’ કહો છો ? એની સામેનો શબ્દ શું છે ?

દાદાશ્રી : જાગૃતિ ! અજાગૃતિને ‘મૌન’ કહીએ છીએ આપણે. જાગૃતિ ના રહે, એનું નામ પ્રમાદ. જાગૃતિ એટલે અપ્રમત્ત.

પોતાની જગ્યા છોડવાથી જ થાય ડખો

જે નિર્મળ આત્મા તમને આપ્યો છે તે ક્યારેય તન્મયાકાર નથી થતો. છતાં પણ પોતાને સમજણ નહીં પડવાથી પોતાનું વ્યક્તિત્વ છોડવાથી થોડી ડખલ થયે ડખો ઉત્પન્ન થાય છે. ‘જગ્યા’ છોડવાથી જ ડખો થાય. ‘પોતાની જગ્યા’ ના છોડવી જોઈએ. ‘પોતાની જગ્યા’ છોડવાથી નુકસાન કેટલું છે કે ‘પોતાનું સુખ’ અંતરાય છે ને ડખા જેવું લાગે છે. પણ ‘અમે’ આપેલો આત્મા જરાય આઘોપાણો થતો નથી, તે તો તેવો ને તેવો જ રહે છે પ્રતીતિ રૂપે !

અત્યારે આ કસાઈ હોય ને, એને હું જ્ઞાન આપું ને એ જો જ્ઞાનમાં રહે ને આત્મદૃષ્ટિથી ‘જોયા’ જ કરે બધું, બીજામાં ડખો ના કરે, મારી આજ્ઞામાં રહે તો એ મોક્ષે જાય. કસાઈની ક્રિયા નડતી નથી, ‘હું કરું છું’ એ નડે છે. એક અવતાર ગમે તે થાય પણ તમે ‘જોયા’ જ કરો ને આજ્ઞામાં રહો તો એક અવતારમાં મોક્ષે જવાય તેવું આ જ્ઞાન છે !

- જય સચ્ચિદાનંદ

સાચા પ્રતિક્રમણ

પ્રશ્નકર્તા : સાચાં પ્રતિક્રમણ કેવી રીતે કરવાં ?

દાદાશ્રી : સાચાં પ્રતિક્રમણ તમને હું દૃષ્ટિ આપું ત્યાર પછી કામના. કારણ કે જાગૃતિ આવ્યા વગર પ્રતિક્રમણ માણસથી થાય નહીં. અને જાગૃતિ જ્ઞાન આપ્યા વગર આવે નહીં. અને જ્ઞાન આપીએ ત્યારે જાગૃતિ નિરંતર રહ્યા કરે. આ તો હું તમને પ્રતિક્રમણનું કહીશ, સમજણ પાડીશ, તોય કાલે તમે પાછા ભૂલી જશો.

હવે આપને જો તાત્કાલિક જ યાદ નથી આવતું તો સાંજે શું યાદ આવે તે ? આખો દહાડો મૂંઝાયેલો ને આખો દહાડો ગભરાયેલો, શી રીતે દોષ યાદ આવે ? જાગૃતિ જ ક્યાં છે ? બેભાનપણે ! અભાનતાથી ફરે છે. ‘હું કોણ છું’ એનું ભાન નથી, એટલે દોષ શી રીતે દેખાય ? દોષ દેખાય તો કલ્યાણ થાય.

પ્રશ્નકર્તા : પણ જે માણસે જ્ઞાન ના લીધું હોય એ પ્રતિક્રમણ કરી શકે ? જેણે જ્ઞાન લીધેલું નથી એવા માણસોને આપણે પ્રતિક્રમણ ક્રિયા સમજાવીએ તો એને પરિણામ પામે ?

દાદાશ્રી : ના થાય, થાય નહીં. જાગૃતિ ના રહેને ! જ્ઞાનથી બધાં પાપો ભસ્મીભૂત થાય એટલે જાગૃતિ ઉત્પન્ન થાય અને જાગૃતિ ઉત્પન્ન થાય તો આ બધું ખ્યાલ રહે.

પ્રશ્નકર્તા : પ્રતિક્રમણ કેવી રીતે શુદ્ધ ગણાય ? સાચું પ્રતિક્રમણ કેવી રીતે થાય ?

દાદાશ્રી : સમકિત થયા પછી સાચું પ્રતિક્રમણ થાય. સમ્યક્ત્વ થયા પછી, દૃષ્ટિ સવળી થયા પછી, આત્મ દૃષ્ટિ થયા પછી સાચું પ્રતિક્રમણ થઈ શકે. પણ ત્યાં સુધી પ્રતિક્રમણ કરે અને પસ્તાવો કરે તો એનાથી ઓછું થઈ જાય બધું. આત્મ દૃષ્ટિ ના થઈ હોય અને જગતના લોક ખોટું થયા પછી પસ્તાવો કરે ને પ્રતિક્રમણ કરે, તો એનાથી પાપ ઓછાં બંધાય. પ્રતિક્રમણ, પસ્તાવો કરવાથી કર્મો ઊડીય જાય !

કપડાં પર ચાનો ડાઘ પડે કે તરત તેને ધોઈ નાખો છો તે શાથી ?

પ્રશ્નકર્તા : ડાઘ જતો રહે એટલા માટે.

દાદાશ્રી : એવું મહીં ડાઘ પડે કે તરત ધોઈ નાખવું પડે. આ લોકો તરત ધોઈ નાખે છે. કંઈ કષાય ઉત્પન્ન થયો, કશું થયું કે તરત ધોઈ નાખે તે સાફ ને સાફ, સુંદર ને સુંદર ! તમે તો બાર મહિને એક દહાડો કરો, તે દહાડે બધાં લૂગડાં બોળી નાખે !

અમારું શૂટ ઑન સાઈટ પ્રતિક્રમણ કહેવાય. એટલે તમે કરો છો એને પ્રતિક્રમણ કહેવાય નહીં. કારણ કે કપડું એકુય ધોવાતું નથી તમારું. અને અમારાં તો બધાં ધોવાઈને ચોખ્ખા થઈ ગયાં. પ્રતિક્રમણ તો એનું નામ કહેવાય કે કપડાં ધોવાઈ ને ચોખ્ખાં થઈ જાય.

લૂગડાં રોજ એક-એક ધોવાં પડે. આ તો બાર મહિના થાય એટલે બાર મહિનાનાં બધાં લૂગડાં ધૂએ ! ભગવાનને ત્યાં તો એ ના ચાલે. આ લોકો બાર મહિને લૂગડાં બાફે છે કે નહીં ? આ તો એકે-એક ધોવું પડે. પાંચસો-પાંચસો લૂગડાં દરરોજનાં ધોવાશે ત્યારે કામ થશે.

(પરમ પૂજ્ય દાદાશ્રીની જ્ઞાનવાણીમાંથી સંકલિત)

દાદાઈ જગકલ્યાણ મિશન - સત્સંગ હાઈલાઈટ્સ

૨૩ થી ૩૦ ડિસેમ્બર : દાદાનગર-અડાલજ ખાતે પૂજ્યશ્રી દીપકભાઈની નિશ્રામાં ૮ દિવસીય સત્સંગ પારાયણ યોજાઈ. જેમાં આપ્તવાણી-૧૩ (ઉત્તરાર્ધ) ગ્રંથ પર વાંચન થયું તેમજ પૂજ્યશ્રી દ્વારા એની પર વિસ્તૃત છણાવટ થઈ. આ પારાયણનો દસ હજારથી વધુ મહાત્માઓએ લાભ લીધો. રાગ-દ્વેષ, વીતરાગતા, પુદ્ગલ, જ્ઞાન-અજ્ઞાન જેવા ટોપિક પર સત્સંગ તેમજ પ્રશ્નોત્તરી થયા હતા. કાર્યક્રમમાં ભાગ લેવા સમગ્ર ભારતના વિવિધ રાજ્યો ઉપરાંત વિદેશોમાંથી પણ મહાત્માઓ પધાર્યા હતા. સત્સંગ ઉપરાંત સામાયિક, ગરબા પણ યોજાયા હતા. કિસમસના દિવસે વિદેશી મહાત્માઓએ કિસમસ ગાન રજૂ કર્યું હતું. પૂજ્યશ્રી દ્વારા જ્ઞાન સંબંધી સુંદર છણાવટથી અલૌકિક આનંદની અનુભૂતિ ઉપસ્થિત સર્વે મહાત્માઓને થઈ હતી. પારાયણ દરમ્યાન પાંચ આજ્ઞાની વિસ્તૃત સમજ આપતી સીડી 'મુક્તિના પંથે', પૂજ્યશ્રી દ્વારા 'આરતી' પર થયેલ પારાયણની ડીવીડી, દાદાશ્રીની જ્ઞાનવાણી ભાગ-૩૧, બાળકો માટેની 'સીમંધર સ્વામી જીવન ચરિત્ર' પઝલ ગેમ તથા બંગાળી ભાષામાં ભાષાંતરિત કરેલ પુસ્તક 'હું કોણ છું?'નું પૂજ્યશ્રી દ્વારા વિમોચન કરવામાં આવ્યું હતું.

૩૧ ડિસેમ્બર : દાદાનગર-અડાલજ ખાતે શ્રી સીમંધર સ્વામીની ૧૧૦૦થી વધુ મૂર્તિઓની પ્રાણપ્રતિષ્ઠા વિધિ પૂજ્યશ્રી દ્વારા થઈ હતી. પૂજ્યશ્રીએ દરેક મૂર્તિઓના દર્શન કરી તેમાં એક કલાક સુધી ભાવપ્રતિષ્ઠા કરી હતી. તે દરમ્યાન મહાત્માઓએ સમૂહમાં વિધિ-પ્રાર્થના કરી હતી. પ્રતિષ્ઠા માટે જેમની મૂર્તિઓ હતી એમણે મૂર્તિઓના પ્રક્ષાલ-પૂજન-આરતી કર્યા હતા. અંતે મહાત્માઓ સ્વામીની મૂર્તિ માથા પર મૂકી ગરબે નાચ્યા હતા. સાક્ષાત્ ભગવાનની ચેતના ઉતરી હોય એવી દિવ્ય અનુભૂતિ મહાત્માઓને થઈ હતી.

૨ જાન્યુઆરી : પરમ પૂજ્ય દાદાશ્રીની ૩૦મી પુણ્યતિથિ નિમિત્તે અડાલજ ત્રિમંદિરે સવારમાં એક કલાક કીર્તન-ભક્તિ તેમજ એક કલાક પ્રાર્થના-વિધિઓ મહાત્માઓ દ્વારા સમૂહમાં કરવામાં આવી. પૂજ્યશ્રીએ મંદિરે પધારી સર્વ ભગવંતોના દર્શન કરી પરમ પૂજ્ય દાદાશ્રીની મૂર્તિનું પૂજન કર્યું અને આરતી કરવામાં આવી. સાંજે દાદાનગર ખાતે પરમ પૂજ્ય દાદાશ્રીના જીવનચરિત્ર પર 'જ્ઞાનીપુરુષ' ગ્રંથના પ્રથમ ભાગના વિમોચનનો વિશેષ સમારંભ યોજાયો. GNCના બાળકો દ્વારા ત્રિમંત્ર તેમજ ભક્તિપદો પર નૃત્ય પ્રસ્તુત કરવામાં આવ્યા. દાદાશ્રીની જીવનપ્રસંગોની ઝાંખી આપતી સુંદર નાટિકા પણ યુવાન કલાકારો દ્વારા ભજવવામાં આવી. ત્યારબાદ યાંત્રિક સાધનોની મદદથી પુસ્તકને જમીનમાંથી બહાર કાઢી ભવ્ય રીતે પ્રગટ કરાયું હતું, જેનું પૂજ્યશ્રીના હસ્તે વિમોચન થયું હતું. આપ્તસંકુલના ભાઈઓએ પૂજ્યશ્રીને પાલખીમાં બેસાડી સમગ્ર હોલમાં ફેરવ્યા હતા. અગાઉ પૂજ્યશ્રીએ પ્રાસંગિક વાત કરતા જ્ઞાનીપુરુષના જીવનની વિશેષતા વર્ણવતા કહ્યું હતું કે એમના જીવનમાં પણ આપણા જેવા સામાન્ય પ્રસંગો બન્યા પણ પોતે અસામાન્ય વિચારણા કરી તે પ્રસંગોનું તારણ કાઢી અનુભવ લેતા ગયા અને છેવટે ૧૮૫૮માં એમને આત્મજ્ઞાન પ્રગટ થઈને રહ્યું. બાળપણથી જ દાદાશ્રીની સમજણ ખૂબ ઊંચી અને અસામાન્ય હતી. પરિણામે લાખો લોકોના આત્મિક સુખના નિમિત્ત બનીને રહ્યા. ગરબાની ધૂન પર પૂજ્યશ્રીના નજીકથી દર્શનથી મહાત્માઓમાં નવું જોમ પૂરાઈ ગયું હતું અને દાદા પ્રત્યેની અનન્ય ભક્તિમાં અનેક ગણો વધારો થઈ ગયો હોય એવું સૌએ અનુભવ્યું હતું. રાત્રે વિશેષ ભક્તિ દરમ્યાન પ્રોફેશનલ ગાયક દ્વારા ભક્તિપદો ગવાયા હતા. મહાત્માઓએ દાદાઈ ભક્તિનો આસ્વાદ ભરપૂર માણ્યો હતો. તે અગાઉ પૂજ્યશ્રીએ ભોજનશાળામાં મહાત્મા સાથે ભોજનપ્રસાદ આરોગ્યો હતો.

૬-૭ જાન્યુઆરી : દાદાનગર-અડાલજ ખાતે યોજાયેલ સત્સંગ-જ્ઞાનવિધિમાં ગુજરાત ઉપરાંત મહારાષ્ટ્ર તેમજ અન્ય રાજ્યોમાંથી પણ મુમુક્ષુઓ આત્મજ્ઞાન મેળવવા આવ્યા હતા. ૧૮૦૦ મુમુક્ષુઓએ આત્મજ્ઞાન મેળવ્યું હતું. પ્રશ્નોત્તરી દરમ્યાન ઘણા હિન્દીભાષી મુમુક્ષુઓએ પોતાની જ્ઞાનપિપાસા છીપાવવા વિવિધ પ્રશ્નો પૂછ્યા હતા.

૮-૧૦ જાન્યુઆરી : ૧૩ વર્ષના લાંબા સમયગાળા બાદ કડીમાં પૂજ્યશ્રીનો જ્ઞાનવિધિ કાર્યક્રમ યોજાયો. તે અગાઉ છેલ્લા એક મહિનાથી આજુબાજુના ગામોમાં બહોળો પ્રચાર આપ્તપુત્ર સત્સંગ, પ્રોજેક્ટર શો દ્વારા તેમજ ઘરે-ઘરે જઈ કાર્યક્રમ અંગેની જાણકારી આપી કરવામાં આવ્યો હતો. જ્ઞાનવિધિમાં ધારણા કરતાં વધુ મુમુક્ષુઓ ઉમટી પડ્યા હતા. ૨૧૦૦ જેટલા મુમુક્ષુઓએ મેળવ્યું હતું. જ્ઞાનવિધિ અગાઉ તેમજ પછીના દિવસે આપ્તપુત્ર સત્સંગમાં પણ મુમુક્ષુઓની સારી સંખ્યા જોવા મળી હતી.

દાદાવાણી

પૂજ્ય નીરુમાને નિહાળો ટીવી ચેનલ પર...

- ભારત**
- 'દૂરદર્શન' - ગુજરાત (ગિરનાર) પર દરરોજ સવારે ૯ થી ૯-૩૦ (ટાટા સ્કાય-ચેનલ નં.-૧૭૪૯)
  - 'અરિહંત' ચેનલ પર દરરોજ સવારે ૩ થી ૩-૩૦ અને સાંજે ૫ થી ૫-૩૦
  - 'સાધના' ટીવી પર હર રોજ સુબહ ૭ સે ૭-૩૦ (હિન્દી મેં)
  - 'દૂરદર્શન'-મધ્યપ્રદેશ પર સોમ સે શનિ, દોપહર ૩-૩૦ સે ૪; રવિ, શામ ૬ સે ૬-૩૦ (હિન્દી મેં)
- USA -Canada**
- 'TV Asia' - પર દરરોજ સવારે ૭-૩૦ થી ૮ EST
  - 'SAB US' - પર દરરોજ સવારે ૭ થી ૭-૩૦ EST
- UK**
- 'વીનસ' ટીવી પર હર રોજ સુબહ ૮ સે ૮-૩૦ (હિન્દી મેં)
  - 'SAB UK' - પર દરરોજ સવારે ૭-૩૦ થી ૮ - Western European Time (6.30am-7am GMT)
  - 'Rishtey-UK' પર હર રોજ સુબહ ૭ સે ૭-૩૦ (હિન્દી મેં) Western European Time (6am-6-30am GMT)
- Singapore**
- 'SAB- International' પર હર રોજ સુબહ ૮-૩૦ સે ૯ (હિન્દી મેં)
- Australia**
- 'SAB- International' પર હર રોજ સુબહ ૧૧-૩૦ સે ૧૨ (હિન્દી મેં)
- New Zealand**
- 'SAB- International' પર હર રોજ દોપહર ૧-૩૦ સે ૨ (હિન્દી મેં)

પૂજ્ય દીપકભાઈને નિહાળો ટીવી ચેનલ પર...

- ભારત**
- 'દૂરદર્શન'-ગુજરાત (ગિરનાર) પર દરરોજ રાત્રે ૧૦ થી ૧૦-૩૦ (ટાટા સ્કાય-ચેનલ નં.-૧૭૪૯)
  - 'દૂરદર્શન'-ગુજરાત (ગિરનાર) પર સોમથી શનિ બપોરે ૩-૩૦ થી ૪ (ટાટા સ્કાય-ચેનલ નં.-૧૭૪૯)
  - 'અરિહંત' ચેનલ પર દરરોજ રાત્રે ૮ થી ૯
  - 'દૂરદર્શન'-નેશનલ પર સોમ સે શનિ, સુબહ ૮-૩૦ સે ૯ ; રવિ, સુબહ ૬-૩૦ સે ૭ (હિન્દી મેં)
  - 'દૂરદર્શન'-બિહાર પર હર રોજ સુબહ ૭ સે ૭-૩૦ તથા સોમ સે ગુરુ શામ ૬-૩૦ સે ૭, શુક્ર શામ ૫ સે ૫-૩૦ (હિન્દી મેં)
  - 'દૂરદર્શન'-ઉત્તરપ્રદેશ પર સોમ સે શનિ રાત્રે ૮-૩૦ સે ૯ (હિન્દી મેં)
  - 'ઉડ્ડીસા પ્લસ' ટીવી પર સુબહ ૭-૩૦ સે ૮ (હિન્દી મેં)
  - 'દૂરદર્શન'-ચંદના પર સોમ સે શુક્ર શામ ૭-૩૦ સે ૮ (કન્નડ મેં) (નયા કાર્યક્રમ)
  - 'દૂરદર્શન'-સહ્યાદ્રિ પર હર રોજ સુબહ ૭ સે ૭-૩૦ (મરાઠી મેં)
- USA -Canada**
- 'Rishtey-USA' પર હર રોજ સુબહ ૭-૩૦ સે ૮ (હિન્દી મેં) EST
- UK**
- 'વીનસ' ટીવી પર દરરોજ સવારે ૮-૩૦ થી ૯ (ગુજરાતી મેં)
- Singapore**
- 'કલસ' ટીવી પર હર રોજ સુબહ ૪-૩૦ સે ૫ તથા સુબહ ૭ સે ૭-૩૦ (હિન્દી મેં)
- Australia**
- 'કલસ' ટીવી પર હર રોજ સુબહ ૭-૩૦ સે ૮ તથા સુબહ ૧૦ સે ૧૦-૩૦ (હિન્દી મેં)
- New Zealand**
- 'કલસ' ટીવી પર હર રોજ સુબહ ૯-૩૦ સે ૧૦ તથા દોપહર ૧૨ સે ૧૨-૩૦ (હિન્દી મેં)
- CAN-Fiji-NZ-Sing.-SA-UAE**
- 'Rishtey-Asia' પર હર રોજ સુબહ ૭-૩૦ સે ૮ (હિન્દી મેં) UAE Time (9 to 9-30 am IST)
- USA-UK-Africa-Aus.**
- 'આસ્થા' પર સોમથી શુક્ર રાત્રે ૧૦ થી ૧૦-૩૦ (ડિશ ટીવી ચેનલ યુકે-૮૪૯, યુએસએ-૭૧૯)

દાદાવાણી મેગેઝીનના વાર્ષિક સભ્યો માટે સૂચના

અગર આપે દાદાવાણી મેગેઝીનનું વાર્ષિક લવાજમ ભર્યું છે, તો તે બાર મહિના પછી પૂરું થઈ જાય છે. આપનું લવાજમ ક્યારે પૂરું થાય છે, એની આપને શી રીતે ખબર પડશે ? જો આપની આ મહિનાની આવેલ દાદાવાણીના કવરના લેબલ પર ગ્રાહક નંબરની બાજુમાં # હોય તો જાણવું કે આ આપની છેલ્લી દાદાવાણી છે. દા.ત. DGIA12345#. જો આપ દાદાવાણી મેગેઝીન રિન્યુ કરાવવા ઈચ્છતા હો તો લવાજમની વિગત અને કયા સરનામે મનીઓર્ડર કે ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ મોકલવો (સંપર્કસૂત્ર) એની વિગત પેજ નં.૩ પર આપેલ છે.

આત્મજ્ઞાની પૂજ્ય ઢીપકભાઈતા સાંનિઘ્યમાં આગામી સત્સંગ કાર્યક્રમો

વડોદરા

૧૦ ફેબ્રુઆરી (શનિ) સાંજે ૭-૩૦ થી ૧૦-૩૦ - સત્સંગ (ટોપિક - સ્વાર્થ-પરમાર્થ : સાંસારિક-ઘાર્મિક)

૧૧ ફેબ્રુઆરી (રવિ) સાંજે ૫-૩૦ થી ૯ - જ્ઞાનવિધિ તથા ૧૨ ફેબ્રુ. (સોમ) સાંજે ૭-૩૦ થી ૧૦-૩૦- આપ્તપુત્ર સત્સંગ

સ્થળ : અચ્ચાખા મંદિર ગ્રાઉન્ડ, ન્યુ સમા રોડ, સમા, વડોદરા.

સંપર્ક : ૯૯૨૪૩૪૩૩૩૫

મુંબઈમાં...

વાશી

૧૨ ને ૧૪ ફેબ્રુઆરી (સોમ અને બુઘ) - સાંજે ૬-૩૦ થી ૯-૩૦ - આપ્તપુત્ર સત્સંગ

૧૩ ફેબ્રુઆરી (મંગળ) - સાંજે ૬ થી ૯-૩૦ - જ્ઞાનવિધિ

સંપર્ક : ૯૩૨૩૫૨૮૯૦૧

સ્થળ : દેશભક્ત બાબુગેનુ ગ્રાઉન્ડ, Sec.17, રેમન્ડ શો રૂમની સામે, ચક્કા ક્રેસન્ટ CHSL ની પાછળ, વાશી.

મીરા રોડ

૧૪ ને ૧૬ ફેબ્રુઆરી (બુઘ અને શુક્ર) - સાંજે ૬-૩૦ થી ૯-૩૦ - આપ્તપુત્ર સત્સંગ

૧૫ ફેબ્રુઆરી (ગુરુ) - સાંજે ૬ થી ૯-૩૦ - જ્ઞાનવિધિ

સંપર્ક : ૯૩૨૩૫૨૮૯૦૧

સ્થળ : એસ. કે. સ્ટોન ગ્રાઉન્ડ, મીરા-ભાચંદર રોડ, મીરા રોડ (ઈસ્ટ), જિ.-થાને.

વિલે પારલે

૧૬ ફેબ્રુઆરી (શુક્ર) - સાંજે ૬-૩૦ થી ૯-૩૦ - સત્સંગ (ટોપિક - ઈમોશનલથી સહજતા ભણી)

૧૭ ફેબ્રુઆરી (શનિ) - સાંજે ૬-૩૦ થી ૯-૩૦ - સત્સંગ (ટોપિક - જ્ઞાનીની ટૃષ્ટિએ સર્ટિફાઈડ જ્ઞાઘર-મઘર)

૧૮ ફેબ્રુઆરી (રવિ) - સાંજે ૫-૩૦ થી ૯ - જ્ઞાનવિધિ

સંપર્ક : ૯૩૨૩૫૨૮૯૦૧

૧૯ ફેબ્રુઆરી (સોમ) - સાંજે ૬-૩૦ થી ૯-૩૦ - આપ્તપુત્ર સત્સંગ

સ્થળ : જમનાભાઈ નરસી સ્કૂલ ગ્રાઉન્ડ, ઓષાન્ડ મોલની સામે, JVPD સ્કીમ, વિલે પારલે (વેસ્ટ).

બેલગામ

૨૦ ફેબ્રુઆરી (મંગળ) સાંજે ૫ થી ૮ - સત્સંગ (ટોપિક - જ્ઞાનીનું શરણું ભવનો ભય ભાંગે)

૨૧ ફેબ્રુઆરી (બુઘ) સાંજે ૪-૩૦ થી ૮ - જ્ઞાનવિધિ

સ્થળ : મરાઠા મંદિર સાંસ્કૃતિક ભવન, રેલ્વે ઓવર બ્રીજ પાસે, બેલગામ (કર્ણાટક). સંપર્ક : ૮૯૭૧૬૬૮૪૬૮

૨૨ ફેબ્રુઆરી (ગુરુ) સાંજે ૫ થી ૮ - આપ્તપુત્ર સત્સંગ - સ્થળ : શ્રી જિનેશ્વર ભવન, મેઈન રોડ, વડગાવ, બેલગામ.

અમઘવાઘ

૩ માર્ચ (શનિ) સાંજે ૭-૩૦ થી ૧૦-૩૦ - સત્સંગ (ટોપિક - પરોપકાર, સેવા-માનવઘર્મ)

૪ માર્ચ (રવિ) સાંજે ૫-૩૦ થી ૯ - જ્ઞાનવિધિ તથા ૫ માર્ચ (સોમ) સાંજે ૭-૩૦ થી ૧૦-૩૦- આપ્તપુત્ર સત્સંગ

સ્થળ : AEC ગ્રાઉન્ડ, ટી.વી. ટાવરની પાછળ, બોડક્ટેવ, અમઘવાઘ.

સંપર્ક : ૯૮૨૪૬૮૮૩૯૯

અડાલજ ત્રિમંદિર

૧૭ માર્ચ (શનિ) - સાંજે ૪ થી ૭ - સત્સંગ તથા ૧૮ માર્ચ (રવિ) - સવારે ૧૦ થી ૧૨ - આપ્તપુત્ર સત્સંગ

૧૮ માર્ચ (રવિ), સાંજે ૪ થી ૭-૩૦ - જ્ઞાનવિધિ

૧૯ માર્ચ (રવિ) - પૂ. નીરુમાની ૧૨મી પુણ્યતિથિ પર વિશેષ કાર્યક્રમ

૯-૧૩ મે (બુઘથી રવિ) PMHT શિબિર - વઘુ વિગતો આવતા અંકે

ત્રિમંદિરોના સંપર્ક : અડાલજ : (૦૭૯) ૩૯૮૩૦૧૦૦; રાજકોટ : ૯૯૨૪૩૪૩૪૭૮; ભુજ : ૯૯૨૪૩૪૫૫૮૮; અંજાર : ૯૯૨૪૩૪૬૬૨૨
ગોધરા : ૯૭૨૭૦૭૭૩૮; મોરબી : ૯૯૨૪૩૪૧૧૮૮; સુરેન્દ્રનગર : ૯૭૩૭૦૪૮૩૨૨, અમરેલી : ૯૯૨૪૩૪૪૬૦; વડોદરા : ૯૫૭૪૦૦૧૫૫૭

અન્ય સેન્ટરોના સંપર્ક : અમઘવાઘ : (૦૭૯) ૨૭૫૪૦૪૦૮; મુંબઈ : ૯૩૨૩૫૨૮૯૦૧

U.S.A.-Canada : +1 877-505-DADA(3232); U.K. : +44 330-111-DADA(3232); Australia : +61 421127947

ખરેખર છે 'વ્યવસ્થિત' આઘીન પણ બુદ્ધિ કરાવે ડખો

આ મોટર ડ્રાઈવર ડ્રાઈવીંગનું કામ કરે છે ને સામેથી જો બસ આવે ને બાજુમાં બેઠેલો માણસ જો ચલાવનારનો હાથ ઝાલી લે તો ? મૂઆ, અથડાઈ જશે ! તે લોકો બહુ પાકા હોય છે. સામેથી બસ આવે તોય સ્ટિયરિંગ ઝાલી નથી લેતા. કારણ જાણે છે કે સ્ટિયરિંગ ચલાવનારના હાથમાં છે. જેનું કામ તે જ કરે. આમાં મોટરની સ્થૂળ બાબતમાં લોકો સમજે છે પણ આ 'મઠી'ની બાબતમાં શી રીતે સમજે ? તે 'પોતે' ડખો કરે જ છે, તેથી ડખલ થઈ જ જાય છે. જેમ પેલામાં મોટર ડ્રાઈવર પર છોડે છે તેમ જો 'મઠી'ની બાબતમાં પણ સમજી જાય તો કરી જ ડખોડખલ ના થાય. કોઈ તમારા છોકરાને ફસાવતો હોય તો તમારી બુદ્ધિ વચ્ચે પડાવે. ખરી રીતે તો 'વ્યવસ્થિત' જ બધું કરે છે છતાં બુદ્ધિ ડખો કરાવે છે. પહેલાં મન બુદ્ધિને ફોલ કરે ત્યારે પોતે મઠી ડખો કરી શકે. બધાંયમાં એનો ડખો પહેલો.

- દાદાશ્રી

